ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

1995 йил
12 май
ЖУМА
№ 19 (5.643)
сотувда
эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий газетаси • 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

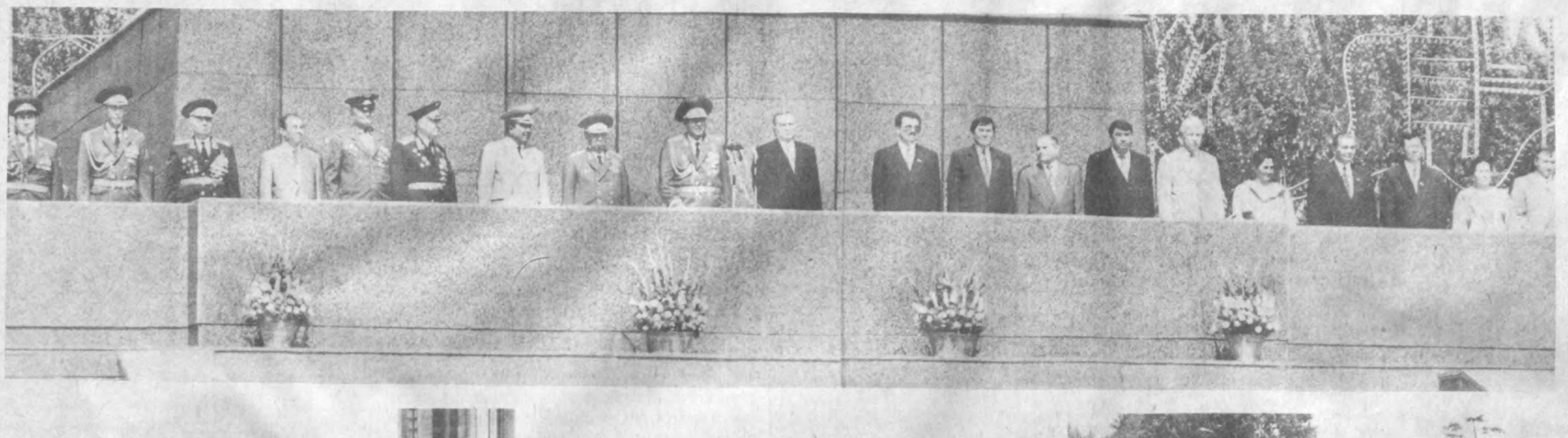

ОТАЛАР ЖАСОРАТИ УНУТИЛМАЙДИ

ТОШКЕНТДА ҲАРБИЙ ПАРАД

Фашизм устидан Буюк Ғалаба қозонилганига роппа-роса 50 йил тўлди. Бу ғалаба бутун инсоният тарихидан муносиб ўрин эгаллади. Бошқа халқлар қатори ўзбекистонликлар ҳам ғалаба учун мардона курашган эди. Улар ўз жонини аямасдан, Иккинчи жаҳон урушининг барча жабҳасида душман билан қаҳрамонона жанг қилди. Жангчилар қони ва жони эвазига келган мукофотлар бунинг яққол далилидир.

Ўзбекистоннинг 170 мингдан ортиқ вакили орден ва медаллар билан мукофотланган. Шулардан 338 кишига қаҳрамон унвони берилган, 53 киши эса «Шуҳрат» орденининг тўла кавалери бўлган. Биз улар кўрсатган жасорат олдида бош эгамиз, фронт ортида фидокорона меҳнати билан ғалабани яқинлаштиришга муносиб ҳисса қўшган кишиларга юксак эҳтиромимизни билдирамиз. Республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг жанг майдонларида ҳалок бўлган оталаримиз ва оғаларимиз хотираси олдида бош эгиб, уларнинг қаҳрамонлигини фахр билан ёдлаб, ҳалок бўлганларнинг оилаларига ғамхўрлик қилиш ва уларга амалий ёрдам кўрсатиш — барчамизнинг муқаддас бурчимиз экани тўғрисидаги гапи айни ҳақиқатдир.

8 май куни республикамизнинг бош майдони — Мустақиллик майдонида фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 50 йиллигига бағишланган ҳарбий парад бўлди.

Майдон байрамона безатилган, баҳор шабадаси байроқларни ҳилпиратиб турибди, ёрқин тантанали шиорлар диққатни жалб этади.

Меҳмонлар учун ажратилган жойдан ҳукумат аъзолари, республика Олий Мажлиси депутатлари, вилоятларнинг ҳокимлари, уруш ва меҳнат фахрийлари, байналмилалчи жангчилар, Тошкентдаги меҳнат жамоалари аъзолари ўрин олган.

Ўзбекистондаги дипломатик корпус вакиллари, хорижий меҳмонлар ҳам шу ерда.

Эрталаб соат 10. Ўзбекистон Республикаси Президенти, мамлакат Қуролли Кучлари Олий Бош қўмондони Ислом Каримов, республика Олий Мажлиси Раиси Эркин Халилов, Ўзбекистон Бош вазири Абдулҳошим Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, 1941—1945 йиллардаги урушда фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 50 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилот қўмитаси раиси Исмоил Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари, Олий Мажлис Раиси ва республика Бош вазирининг ўринбосарлари, Тошкент шаҳри ҳокими Козим Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар ҳукумат минбарига чиқиб келишади.

Майдонда буйруқ садолари эшитилади. Бу ҳарбий параднинг бошланишидан дарак эди. Ҳарбий парадни Ўзбекистон мудофаа вазири, генерал-лейтенант Рустам Аҳмедов қабул қилади. Мудофаа вазирининг ўринбосари, Тошкент гарнизони бошлиғи, парад қўмондони генерал-майор Қаҳрамон Абдуллаев вазирга қўшинларнинг тантанали маршга тайёр экани тўғрисида рапорт беради.

Мудофаа вазири сафга тизилган бўлинмаларни айланиб чиқади, ҳарбийлар билан саломлашади, сўнгра қўшинларнинг ҳарбий парадга тайёрлиги ҳақида Ўзбекистон Президенти, мамлакат Қуролли Кучлари Олий Бош қўмондони Ислом Каримовга рапорт беради. Мудофаа вазири ҳукумат минбарига кўтарилади.

Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси янграйди.

Парадни ҳаётини ҳарбий хизматга бағишлашга аҳд қилган ёш дўмбирачиларнинг қўшма ротаси бошлаб беради. Дўмбира зарблари парад оҳанги, қўшинлар ва ҳарбий техника сафларининг майдондан ўтиш йўсинини аниқлагандай бўлади.

Дўмбирачилардан сўнг майдондан Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг жанговар байроғи остида Мудофаа вазирлиги зобитлари, Тошкент гарнизонининг қисмлари ва ҳарбий ўқув юртларининг қўшма батальони чиройли саф тортиб ўтади.

Улар сафида зобитлар корпусининг энг яхши намояндалари, республика мукофотларига сазовор бўлганлар, байналмилалчи жангчилар — хуллас аскарларга моҳирлик билан сабоқ бераётган, ватан ҳимоячиларининг ҳарбий анъаналарини муносиб равишда давом эттираётган ҳарбийлар бор эди.

Бу — Ўзбекистон мустақилликка эришганидан кейин республикамиз пойтахтида ўтказилган биринчи ҳарбий парраддир. Армиямиз давлатимиз хавфсизлигининг муҳим кафолати ҳисобланади. Унинг сафида чуқур ҳарбий билимга, зарур маънавий-руҳий тайёргарликка, юксак профессионал маҳоратга эга бўлган зобитлар хизмат қилмоқда. Кейинги йилларда ёшларнинг кўпчилиги ҳарбий мутахассисликни эгаллашга, ватаннинг ҳақиқий ҳимоячилари бўлишга интилмоқда. Ўзбекистон Қуролли Кучлари ташкил этилганидан кейин зобитлар корпусидаги миллий кадрлар сони ўн марта ошди.

... Зобитлар батальонидан кейин майдонга мустақил Ўзбекистоннинг дастлаб ташкил этилган ҳарбий кучлари — миллий гвардия бўлинмалари кириб келади.

Шундан сўнг республика ҳарбий билим юртлари етакчиси — Тошкент олий умумқўшин зобитларини тайёрлаш билим юрти курсантлари саф тортиб ўтади. Мазкур билим юрти Ўзбекистондаги энг кекса ҳарбий ўқув даргоҳидир. Бу йил у ўзининг 77 йиллигини нишонлайди. Билим юрти ташкил этилганидан бери бу ерда турли ихтисосдаги 25 минг зобит тайёрланган. Уруш йилларида бу билим юртида таҳсил кўрган 48 кишига юксак қаҳрамонлик унвони берилган.

Навбат Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти курсантларига келади. Бу ўқув даргоҳи бугунги кунда энг замонавий техника билан жиҳозланган бўлиб, ҳаво ҳужумига қарши мудофаа зобитлари, танкчилар, десантчиларни тайёрламоқда.

Танкчилардан кейин майдондан Самарқанд олий ҳарбий автомобиль қўмондонлик-муҳандислик билим юрти, Жиззах олий ҳарбий авиация билим юрти, республика Ички ишлар вазирлигининг Тошкент олий ҳарбий-техник билим юрти курсантлари саф тортиб ўтади.

Шундан кейин тантанали сафни чегарачи денгизчилар, ҳарбий десант қўшинлари ҳамда республика Ички ишлар вазирлигининг ички қўшинлари вакиллари давом эттиради. Аскарларнинг очиқ ва жасур чеҳрасига назар ташлаган кишида ватанимиз хавфсизлиги ва фуқароларимиз осойишталиги ишончли қўлларда эканига ишонч ҳосил бўлади.

Майдонда моторларнинг сокин, салобатли овози эшитилади — энди армиямиз ихтиёрида бўлган жанговар техниканинг асосий намуналаридан иборат механизациялашган колонна ўта бошлайди. Бронетранспортёрлар, пиёдалар ва десантчиларнинг жанговар машиналари, танклар, ўзиюрар тўплар, бошқариладиган зенит ракеталари, уруш пайтидаги афсонавий «Катюша»нинг давомчиси — бирданига ўт очувчи «Дўл» ва «Бўрон» реактив тизимлари барчанинг диққатини тортади. Парадда бу қудратли қуролларни энг юксак даражадаги мутахассислар бошқариб боришди.

Мустақил Ўзбекистон тарихидаги биринчи ҳарбий парад ниҳоясига етди. Унинг иштирокчилари эркимиз ва мустақиллигимиз ҳимоясида турган республика Қуролли Кучларининг куч ва қудратини намойиш этди. Буюк Ғалабанинг 50 йиллигига бағишланган бу тантана Ўзбекистон жангчилари авлодлари ўртасида мавжуд бўлган узвийликни яққол намойиш этди. Ҳозирги зобит ва аскарлар бундан ярим аср муқаддам инсониятга тинчлик ҳадя этган ота-боболарига муносибдир. Бугунги кунда улар кўпмиллатли мамлакатимизда тинчлик ва тотувлик вазиятининг барқарорлигига, Ўзбекистоннинг жаҳон миқёсидаги нуфузини оширишга ўз ҳиссаларини қўшмоқда.

Т. БОТИРБЕКОВ,
А. ИВАНОВА.
(ЎзА).

ҒАЛЛА ҚЎШИҒИ

Кўҳна Боботоғ этакларида денгиз каби чайқалиб, бўлиқ бошоқларни зўр-базўр кўтариб турган Сурхон ғаллазорларига қараб кўз қувнайди. Ахир бободеҳқон йил ўн икки ойлик меҳнат самарасини ана шу бошоқлар тимсолида кўриб қувонмай бўладими?!

Сурхондарё — ғаллакор маскан. Жаннат сувини ичган ҳар қандай меванинг таъми бу ерда бошқача. Дони ҳам бўлиқ, сершира бўлади.

Вилоят ғаллакорлари жорий йилда яхши ният билан жами 108 минг гектар майдонга буғдой сепишган эди. Ҳаммаси қаторидан хато бўлмай текис униб чиқди. Айниқса, 85 минг гектар суғориладиган ердаги ғалла ривожи яхши бўлди. Эрта униб чиқиб, эрта етилди.

— Халқимиз насибаси бутун, — дейди вилоят ҳокими Жўра Нораллиев. Бу йил ғалла йили бўлади. Режа 293 минг тонна. Лекин тажрибали ғаллакорлар, мутахассислар фикрича 300 минг тонналик ҳосил бор. Эрта-индин Ангор, Шеробод, Термиз районларида арпа ўрими бошланади. Бўшаган майдонлар пешма-пеш шудгорланиб, пахтанинг «Юлдуз» нави экилади. Бу нав серҳосил, эртапишарлиги билан воҳа шароитига мос. Узоғи билан октябрь ойининг биринчи ўн кунлигида тўлиқ очилади. Ўтган йили бу нав такрорий экин сифатида синаб кўрилди. Натижа ёмон бўлмади.

Бултурги ғалладан хўжаликлар даромади чакки бўлмади. Бундан ташқари ҳар бир жон бошига юз килограммдан буғдой, 30 килограммдан шоли бепул тарқатилди. Хўжаликларда камида иккитадан тегирмон ишлаб турибди. Бу йил одамлар ўз томорқаларида ҳам ғалла етиштиришган.

Бордонда донинг бўлса, дастурхонда нонинг бутун деган нақл бежиз эмас. Шерободликлар 1600 гектар, музрабодликлар 10 минг 500 гектар, ангорликлар 1335 гектар, Термиз тумани миришкорлари эса 4000 гектар майдонда ғалла етиштириб мўл ҳосил олиш арафасида туришибди. Термиз районидаги «Дўстлик», «Намуна», «Халқобод», «Янгиариқ», Ангор районидаги «Талимаржон», Ҳаким Эшонов номли, Қизириқ районидаги «Кунчиқиш», «Гиламбоп», Охунбобоев номли, Шеробод районидаги «Ўзбекистон», Музрабоддаги Ат Термизий, «Бешқўтон» жамоа хўжаликлари ва «Қўнғирот» деҳқон хўжаликлари уюшмасида ғалла ўримига барвақт киришилади.

Айни пайтда барча ўрим комбайнлари созланиб, дала бошига келтирилган. Комбайнчиларга махсус коржома, оёқ кийими берилган. Ўримни қисқа муддатда, сифатли ўтказиш учун ўроқчи ва комбайнчиларга зарур шарт-шароитлар яратилган. Кўчма устахоналар бевосита дала бошида хизмат кўрсатади. Бирор техник носозлик туфайли техниканинг туриб қолишига йўл қўйилмайди.

— Бултур 22 гектар ерда ғалла етиштириб 34 центнердан ҳосил олган эдим, — деди «Қўнғирот» деҳқон хўжаликлари уюшмаси аъзоси Бозор Худойбердиев. — Режадан ташқари 17 тонна буғдой ўзимизга қолди. Бу йил яна шунча ерда сара буғдой етиштирдим. Ҳосил чўғи ёмон эмас. Худо хоҳласа, 40 центнердан олиш ниятимиз бор.

Қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларида яхши натижаларга эришиб келаётган сурхондарёликларнинг аҳди қатъий, нияти олий. Энди бутун эътибор машаққат билан етиштирилган эл насибасининг мисқолини ҳам нобуд қилмай йиғиштириб олишга қаратилган. Техникадан самарали фойдаланиш, мавсумни уюшқоқлик билан ўтказиш учун комбайнлар техник кўрикдан ўтказилди.

Шеробод, Қизириқ, Ангор, Музрабод туманлари хўжаликларида ғалла қўшиғи ҳадемай мусаффо осмон бағрига таралади.

— Ўрим-йиғимни узоғи билан 20 иш кунида якунлаш кўзда тутилган, — дейди вилоят агросаноат бирлашмаси раисининг биринчи ўринбосари Собир Саъдуллаев. — Хирмонлар дон қабул қилишга тахт. Сомон эса қорамолчилик фермаларига жўнатилади. Ғалладан бўшаган майдонларнинг бир қисмига маккажўхори, кечки сабзавот экилади.

Раҳмонали АКБАРАЛИЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: Қизириқ тумани ҳокими Раҳмат Шойимов ва туман деҳқончилик саноат уюшмаси раиси Тўхта Ҳайдаровлар ғаллазорда. 2. Илғор комбайнчи Мусурмон Жовлиев. У ўзига бириктилган техникани тахт қилиб, ўрим-йиғимга шай турибди.

Муаллиф олган суратлар

ДИЁРИМИЗ ТИНЧ, ОСМОНИМИЗ ДОИМО МУСАФФО БЎЛСИН

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ «ТУРКИСТОН» САРОЙИДА ҒАЛАБАНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ БЎЛДИ

Муҳташам саройга 8 май куни урушнинг оловли йилларида жанггоҳларда ҳамда фронт ортида жасорат ва фидокорлик намуналарини кўрсатган авлод вакиллари, республика Қуролли Кучлари зобитлари, аскар ва курсантлар, пойтахт жамоатчилиги намояндалари, хорижий мамлакатлар элчихоналари вакиллари ташриф буюрди.

Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов йиғилишни очди. Давлатимиз мадҳияси янгради.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов табрик нутқи сўзлади.

Аввало, барчангизни улуғ айём — иккинчи жаҳон урушида қозонилган Ғалабанинг 50 йиллиги билан чин қалбимдан муборакбод этаман, деди Президент. Ҳар қайси байрамнинг ўзига хос руҳи, ўзига хос таъсири бўлади. Аммо Ғалаба байрами бизнинг ҳаётимизда алоҳида ўрин тутади. Бу байрам бизга, бизнинг халқимизга катта қувонч ва мамнуният бахш этиш билан бирга, қалбларимизни изтиробга солади.

Бу байрамни нишонлар эканмиз, ер юзини фашизм балосидан озод қилган, ўзларининг фидойилиги билан бугунги ҳаётимизни, беғубор осмонимизни сақлаган оталаримиз, акаларимизнинг жасоратини фахр билан эслаймиз, уларга тасаннолар айтамиз.

Бу байрамни нишонлар эканмиз, ватанимизнинг тўрт юз минг фарзанди, жанг майдонларидан қайтмаганларни, шаҳид бўлганларни, умри хазон бўлганларни чуқур изтироб билан эслаймиз, уларнинг халқимиз юрагидаги ўчмас хотираси олдида бош эгамиз.

Бу байрамни нишонлар эканмиз, кечани-кеча, кундузни-кундуз демай, фронт орқасида меҳнат қилган фидойи юртдошларимизни, «қора хат» юрагини доғлаган ота-оналарни, гулдай умри хазон бўлган келинчакларни, ота меҳрига тўймаган етим-есирларни эсламасдан иложимиз йўқ.

Бу байрамни нишонлар эканмиз, ҳар биримизнинг дилимиздаги яралар янгиланади. Чунким, юртимизда урушдан жафо чекмаган бирорта хонадон, оила йўқ.

Жанг майдонларида ҳалок бўлган қаҳрамонларнинг руҳи-покларини доимо хотирамизда сақлаш, сафимизда ҳаёт юрган мўътабар фахрийларимизни ҳар томонлама эъзозлаш — барчамизнинг инсоний бурчимиз, қиёмат қарзимиз бўлмоғи керак, — дея таъкидлади Ислом Каримов.

Албатта, ҳаммамиз тушунамиз: бугун давлатимиз, халқимиз қийин ва оғир ўтиш — тикланиш даврини бошидан кечирмоқда. Лекин қандай бўлмасин, ўзининг ҳаётини ватан ҳимоясига сафарбар қилганларнинг бошини силаб, уларнинг кўнглини чўктирмасдан, норози қилмасдан, керак бўлган барча шароит-имтиёзларни яратишга бугун ҳамма имкониятимиз бор. 23 миллионли халқимиз бор, етарли салоҳиятимиз, куч-қувватимиз бор. Нима, урушда қатнашган 100 минг инсонга ва фронтга ёрдам берган 200 минг кишига шароит туғдиришга қурбимиз етмайдими?

Биз яхши биламизки, ватанимизнинг мустақиллигини мустаҳкамлашда, ёшларимизни миллий ғурур, миллий ифтихор руҳида тарбиялашда, ҳар кунлик ташвишларимизда фахрийларимиз биз учун энг ишончли таянч ва суянчдир.

Бугунги кунларга етиш учун сиз, азиз қарияларимиз қанча жабру жафо чеккансиз, жасорат ва матонат кўрсатгансиз, шунинг учун ҳам, бугунги куннинг қадрига етадиганлар ҳам сиз — кўпни кўрган кексаларсиз.

Яна бир фикрни қатъий таъкидлаш лозим,— деди Президент.— Уруш майдонларида қурбон бўлганларни, ҳаётдан кўз юмганларни — илоҳим, уларнинг арвоҳлари шод бўлсин! — ҳаёт тургунча эслаймиз, уларнинг мўътабар хотираси олдида бош эгамиз.

Бугун осмонимиз мусаффо ва беғубор, халқимиз, юртдошларимиз тинчлик, осойишталик вазиятида яшамоқда; хизмат қилмоқда.

Бундай ҳаётга етиш учун сиз, азизларнинг ҳам ҳиссангиз чексиз. Буни ҳеч ким, ҳеч қачон эсидан чиқармаслиги керак.

Тилагим шуки, илоҳим умрингиз узоқ бўлсин, бизнинг бахтимизга, юртимиз бахтига бошингиз омон бўлсин, тану жонингиз соғ бўлсин. Диёримиз тинч, осмонимиз мусаффо бўлсин, — деди пировардида Ислом Каримов.

Республика мудофаа вазири, генерал-лейтенант Р. Аҳмедов ўз маърузасида фашизм устидан қозонилган Ғалабага Ўзбекистон қўшган улкан ҳисса, шонли оталаримизнинг қаҳрамонлиги, бугунги кунда улар изидан бориб, мамлакатимиз мудофаа қудратини мустаҳкамлаш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган мустақил ватанимиз Қуролли Кучларининг ҳозирги салоҳияти ва уларга кўрсатилаётган ғамхўрлик хусусида тўхталди.

Тантанали маросимда республика Уруш ва меҳнат фахрийлари уюшмаси кенгаши раиси Б. Раҳимов, истеъфодаги генерал-полковник П. Шевелёв сўзга чиқиб, уруш даври қийинчиликларини бошдан кечирган авлоднинг ватан олдидаги фидойилиги муносиб тақдирланаётганидан мамнуният изҳор этдилар.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, республика Бош вазири А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, Буюк Ғалабанинг 50 йиллигини ўтказувчи ташкилот қўмитаси раиси И. Жўрабеков ва бошқа расмий кишилар қатнашди.

Йиғилиш сўнггида санъат усталари иштирокида катта концерт намойиш этилди.

(ЎзА).

Республика Олий Мажлиси иккинчи сессиясида ўртага қўйилган долзарб масала

САЖДАГОҲИМ, ФАХРИМ, ҒУРУРИМ — ЖОНДАН АЗИЗ, ҲУР ЎЗБЕКИСТОНИМ!

РЕФЕРЕНДУМ — ХАЛҚ ИРОДАСИ

Бўлиб ўтган референдум узоқ-яқин қўшниларимиз орасида, умумжаҳон миқёсида давлатимизнинг обрўйига обрў, халқимиз ҳурматига ҳурмат қўшди.

Абдураззоқ ҚАЮМОВ, Оқолтин тумани ҳокими, Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати

Республика ҳукумати, хусусан Президентимиз бугунги ва эртанги ҳаётимизнинг ҳал қилувчи долзарб масалаларини ҳамиша халқ билан бамаслаҳат, ўз вақтида оқилона, адолатли ҳамда изчил ҳал этишга эришиб келмоқдалар. Бу умумхалқ референдумида ҳам яққол ўз ифодасини топди.

Ўзбекистон сиёсий тизими тикланаётган, ҳокимият турли тармоқларининг фаолияти шаклланиб бораётган нозик бир пайтда уларнинг ҳаракатларини уйғунлаштириш, улар ўртасидаги номутаносибликни бартараф этиш, келгусида келишмовчиликларга, низо-адоватларга олиб келиши мумкин бўлган ҳолатларга чек қўйиш бағоят зарур эди. Умумхалқ сўрови натижалари Ўзбекистон раҳбарияти масалага зўр донишмандлик билан ёндошганлигини исботлади.

Агар мана шу ўта муҳим, ҳаётий масалага бепарво қаралса юқорида қайд этилган иллатларнинг илдиз отишига муҳит яратиларди. Бу эса мамлакатдаги сиёсий муҳитга салбий таъсир ўтказарди. Баъзи нотинч республикаларимиз ҳаёти мушоҳадаларимиз тўғри эканлигини тасдиқлайди.

Қувончлиси шуки, референдумнинг натижалари ҳар қандай фараз ва тахминлардан ҳам зиёда бўлди. У аввало халқимиз Президентимиз бошчилигида мамлакатда ўтказилаётган ички ва ташқи сиёсатни яклил қўллаб-қувватлаётганлигини, иймон-эътиқодининг мустаҳкамлигини кўрсатди. Халқимиз бошидан қийинчиликларни кечириб турган бўлса-да, барча улар вақтинчалик эканлигини тўғри тушуниб, келажакка комил ишонч билан қараётганлиги қалбларга руҳ, мадад бағишлади.

— Бунинг илдизи бизнинг ўзлигимизда, халқимизга муносиб улуғ фазилатларда, унинг олийжаноблигида, — дея таъкидлади Президент И. А. Каримов республика Олий Мажлисининг иккинчи сессиясида сўзлаган нутқида.

Табиийки, референдум натижаси ўзини доҳий санаб юрган амалпараст айрим кимсаларнинг умидларини чиппакка чиқариб, хафсаласини пир қилди. Туманимиз меҳнат аҳли референдумдан тўғри хулосалар чиқариб, юртимизда тинч-тотув, осойишта меҳнат учун вужудга келган шароитни қадрлашга, кун сайин баракали меҳнат қилишга ҳаракат қилмоқда.

Омилкорлик, ҳамжиҳатлик, ташаббускорлик туфайли турли жабҳада қувончли ўзгаришларга эришмоқдамиз. Ҳозирда Оқолтин Сирдарё вилоятининг энг катта туманларидан бири. Бу ерда 40 минг гектар ерда деҳқончилик қилинади. Ўтган йили ғаллазорлардан юқори ҳосил олинди. Вилоят бўйича ҳам энг кўп пахта бизда етиштирилади. Иқтисодий ислоҳот туфайли чорвамиз изчил ривожланаяпти. Ўтган йили илғор бригадаларимизда ҳар гектар ердан 40-45 центнердан ғалла йиғиштириб олинди. Қувонч билан таъкидлайман, 1995 йилда ният 13.540 гектар ердан 50 минг тоннадан зиёд дон олишдир. Ҳосилдорлик худо хоҳласа 40 центнердан кам бўлмайди.

Ҳар бир масалани комплекс ҳал этишга эътиборни кучайтирганмиз. Очиғи, сув текин хом ашё сотадиган вақтлар ўтиб кетди. Туманда иккита ун заводи тез суръатлар билан бунёд этилмоқда. Корхоналар ишга тушгач, район аҳолисининг унга бўлган эҳтиёжи тўла қондирилади. Бундан ташқари қўшма ва кичик корхоналар сони кўпайиб бормоқда. Хусусийлаштириш бу йилдан бошлаб ўзининг дастлабки меваларини бера бошлади.

Туманимизда пахтачилик, чорвачилик, боғдорчилик соҳалари бўйича бой тажрибага эга бўлган кўпгина нуронийлар яшашади. Хайрли тадбирларни уларнинг мадади ҳамда маслаҳатларига суянган ҳолда амалга ошираяпмиз. Ғалла ўрим-йиғими яқинлашаётган шу кунларда отахонлар бизга ҳар қачонгидан ҳам мададкор бўлишмоқда. Туман раҳбарияти табаррук инсонлар ҳурматини жойига қўйиш, ёрдамга муҳтожларни ижтимоий ҳимоялаш масалаларига алоҳида эътибор бериб келмоқда. Буларнинг ҳаммаси дастлабки ютуқларимизнинг асосий омилларидир.

Ислом КАРИМОВ:

Ҳар қандай умидбахш тахмин ва орзулар ҳам фақат қаттиқ меҳнат билан, изланиш ва машаққат билан рўёбга чиқишини ҳаммамиз яхши биламиз.

ОДАМЛАР ДЕБ ЯШАЙДИ ОДАМ

Барча куч-қувватимизни, саъй-ҳаракатимизни худо ато этган ақл-заковатимизни юртимизда тинчлик, осойишталик, барқарорликни сақлашга жалб қилайлик.

Бир вақтлар хўжалигимизда эришилаётган натижалар кўпчиликни қаноатлантирмасди. Қолоқликнинг сабаби баъзи кимсаларнинг сохта обрў топишга берилиб кетганликлари, шикоятбозлик кучайганлиги, гуруҳчилик шаклана бошлаганлиги эди. Дастлабки иш бошлаган кезлар отахонлар билан кўп бор фикрлашдим. Туман ҳокимлиги ҳам яқиндан кўмаклашди. Одамлар орасида дам-бадам бўлиб, майда гап сўзларни йиғиштириш вақти етганлигини, барча куч-қувватимизни, салоҳиятимизни деҳқончилик ва чорвачиликка қаратиш кераклигини уқтирдик. Оғзига кучи етмаган, деҳқонларни чалғитишга одатланиб қолган кимсаларга қарши муросасиз курашдик. Бир йил ичида ҳал қилувчи бўғинларда соғлом муҳит юзага келди. Раҳбар сифатида шуни тушунардимки, одамлардан иш талаб қилиш учун аввало уларга яхши шароит яратиш керак. Шу боис йўллар тўла асфальтланди. Таъминот масаласи намунали йўлга қўйилди. Ҳар бир хонадон истаган вақтда керагича дон, ун, ёғ, чорваси учун озуқа олиши мумкин. Етим-есирлар, кам таъминланган оилалар алоҳида ғамхўрлик билан қуршаб олинди. Бу одамлардаги ишончни, ҳамжиҳатликни, меҳру оқибатни мустаҳкамлади. Меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг илғор усуллари кенг жорий этилди.

Қаранг, мана энди хўжалигимиз райондаги энг йирик ширкатлар уюшмаси ҳисобланади. Деҳқону соҳибкорларимиз, чорвадорларимиз улкан марраларни кўзлаб ишлашаяпти. Ният жами давлатга 8,5 минг тонна пахта, 9 минг тонна буғдой армуғон этишдир. Фидойи меҳнат туфайли буғдойларимиз барқ уриб ўсмоқда. Шу ўринда фахримиз бўлмиш ташаббускор деҳқонларимиз фаолияти хусусида тўхталсам. Жўрабой Рўзиқулов, Шавқи Фармонов фан ютуқлари, илғорлар тажрибасини амалиётга кенг жорий этишмоқда. Ўтган йили улар ҳар гектар ердан 47 центнердан буғдой ҳосили олиб ўзига хос рекорд натижага эришдилар. Бу йилги ниятлари мазкур кўрсаткични 50 центнерга етказиш!

Маҳмуджон ТЎХМОҚОВ, Усмон Носир номли ширкатлар уюшмаси раиси

Мамат Ербеков, Фарҳод Умматов, Абдумалик Пардаев каби заршунослар эса ғўза парваришини оби-тобида олиб боришмоқда. Худо хоҳласа илғор бригадаларда бу йил гектаридан 40 центнердан пахта ҳосили олинади.

Чорвачилик ҳиссадорлик жамиятига айлантирилди. Муҳим ишга ўз ишининг устаси зоотехник Маъмур Жунов бошчилик қилмоқда. Ислоҳот туфайли маҳсулдорлик ошди, даромад кўпайиб бормоқда. Фидокорлар 1.000 бош қорамолни меҳр билан парваришлашаяпти. Чорвадорлар мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланиб, бу йил 1.000 тонна сут, 150 тонна гўшт етиштиришга азму қарор қилишди.

Республика Олий Мажлисининг иккинчи сессияси материалларини ўқиб ўзимизни ўйлантираётган саволларга жавоб топаяпмиз. Зеро, юртбошимиз таъкидлаганларидек, ҳар қандай умидбахш тахмин ва орзулар фақат фидокорона меҳнат билан юзага чиқади.

Деҳқонларимизнинг 1995 йилдан умиди катта. Ҳисоб-китобларга кўра, бу йил иқтисодни барқарорлаштириш йили бўлиши кутилмоқда. Одамларимизнинг кайфияти яхши, улар далаларда жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар. Муҳими шу — ишонч, иштиёқ, ҳамжиҳатлик, омилкорлик.

УРУШ ЙИЛЛАРИ ТАРИХИДАН БИРОН САҲИФА ЎЧМАСИН

Уруш йиллари - Ўзбекистон тарихининг узвий бир қисми. Биз тарихимиздан бирон саҳифани ҳам олиб ташламаймиз. Бу тарих - бизники, уни унутишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Полвон ЖУМАНОВ, «Андижон» ширкатлар уюшмаси ҳудудида истиқомат қилувчи уруш ва меҳнат фахрийси

Ғалаба байрами арафасида хўжалигимиз марказида иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган марду майдонлар хотирасига бағишланган ёдгорлик тантанали суръатда очилди. Кўксини қўш-қўш орден ва медаллар безаган йигирмадан ортиқ уруш қатнашчилари, ўн нафар байналмилалчи жангчилар йиғилганларнинг қарсаклари остида мангу олов яқинида саф тортишганида йиғидан ўзимни тўхтата олмадим. Негаки, қалбимиздаги уруш яралари ҳануз битмаган. Оловли йилларда не-не марду майдонлар шу азиз Ўзбекистон, она юрт деб ўлимга юзма-юз бордилар. Белига граната тугиб ўзини танк тагига ташлаб, уни портлатган, ажал ўқини ёғдираётган дзот тешигини кўкси билан тўсган йигитлар ғалаба учун иккиланмай жон фидо қилдилар. Ҳа, шу кунги доруломон кунларга осонликча эришилмади.

Уруш қатнашчиси сифатида бир нарса юрагимни эзиб келарди: охирги йиллар тарихи, бошимиздан кечган не-не сиёсий ўйинлар, ҳар хил янги чиққан «доҳий»ларнинг уруш ҳақидаги васвасалари, бўҳтонлари бизни ниҳоятда ташвишга солди. Адолатли, жасур Президентимизга, ҳукуматимизга қуллуқ. Ислом Абдуғаниевич республика Олий Мажлисининг иккинчи сессиясида сўзлаган нутқида бу масалага алоҳида тўхталиб, иккинчи жаҳон урушига қандай қаралмасин, бу уруш қайси ғоя остида ва кимнинг изми билан олиб борилган бўлмасин, ўз ватани, эл-юртининг ёруғ келажаги учун шаҳид бўлганларни, ўз умрларини бевақт ҳазон қилган инсонларни доимо ёдда сақлаймиз, дея алоҳида таъкидлади.

Чиндан ҳам уруш йиллари тарихидан бирон саҳифани ўчиришга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ!

Туманимизда ёшларни билимли, садоқатли, жасур инсонлар этиб тарбиялаш йўлида яхши тадбирлар амалга оширилмоқда. Аввало барча мактаблар йирик ташкилотлар томонидан оталиққа олинган. Мавжуд учта иқтидорли ўқувчилар мактабида ҳавасингизни келтирадиган ёшлар таълим-тарбия олишмоқда. Таълимгоҳларга ер ажратиб берилганлиги айни муддао. Иқтисодий ислоҳот туфайли барчада бебаҳо бойлик — ерга бўлган меҳр-муҳаббат янада кучайди. Фермерларимиз бола-чақалари билан сидқидилдан ишлаб, эл дастурхонига тобора кўплаб деҳқончилик ва чорвачилилк маҳсулотларини етказиб беришаётир. Томорқаларимиздан чиқаётган неъмат оилавий бюджетни мустаҳкамлаяпти. Оқ олтинда далада ишловчи ҳар бир кишига 8 гектар ер тўғри келади. Буни эплаш осонмас. Шу боис биз — фахрийлар тажрибамизни ишга солиб, янги боғ-роғлар бунёд этаяпмиз. Пахтачилик, ғаллачиликни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшаяпмиз. Бу йил туман бўйича 50 минг тоннадан зиёд дон етиштириш ният қилинган.

Мамлакат раҳбарияти уруш қатнашчиларининг иззат-икромини жойига қўйиб, ҳозирги мураккаб даврда бизни ёлғизлатиб қўяётгани йўқ. Шундай экан, умримизнинг охиригача садоқатимизни амалда намойиш этаверамиз.

ЎХШАШИ ЙЎҚ

К/Хакикати 95й 12май № 19

Ватан туйғуси, Ватан тушунчаси биз учун саждагоҳдай муқаддас, саждагоҳдай пок ва улуғ бўлмоғи керак.

Бир танишим бор. У «жаннат» қидирганлардан бири эди. Кимларнингдир гапига кириб ўзга юртга кўчиб кетди. Бўлмасам 20 йил шу азиз Ўзбекистоннинг нон тузини ичган, одамлардан кўп яхшиликлар кўрган инсон эди. Қарангки, беш ой ўтмаёқ чамадонини кўтариб яна Ўзбекистонга қайтиб келди.

— Узр, Бегмат ака кўрнамаклик қилибман, — деди уни кўргани борганимда. — Шунда юртимиз одамлари, ноз-неъматларнинг баҳоси йўқлигини қайта-қайта таъкидлади. Инсонлар меҳри уни яна заминимизга чорлабди...

Ўзимча фикр қиламан: Тошкентнинг тариғини еган чумчуқ Маккатиллодан қайтиб келади, деб бекорга айтишмайди. Ўзбекистон ўхшаши йўқ бир бўстон. Юқорида мен таъкидлаган татар миллатига мансуб кишининг кўзига ёш олиб айтган сўзлари ҳам исбот тариқасида хизмат қилади. Улуғ аждодларимиздан муқаддас мерос бўлиб келаётган Ватанга муҳаббат туйғуси, фарзандларимиз, бугунги ва келажак авлодларимиз учун чинакам эътиқодга, чинакам ақидага айлансин. Шундагина дунёдан армонсиз ўтсак арзийди.

Бегмат ЖАЙНОҚОВ, фермер

Ёшларда миллий ғурур, миллий ифтихор шаклланганлиги бағоят қувончли. Ўзимдан сўрасангиз биринчилар қатори фермерлик ҳаракатига қўшилиб кам бўлмадим. Бола-чақам билан кечаю кундуз қаттиқ ишладим. Натижада моллар сонини юзтага етказдик. Кўрсаткичлар ой сайин ошиб бораяпти. Бу йил оила аъзоларим билан истеъмолчиларга 180 тонна сут, 15 тонна гўшт етказиб бераман. Бундан ташқари 170 гектар еримиз бор. 93 гектарида ғўза парваришланаяпти. Қолганида эса буғдой барқ уриб ўсмоқда. Ният ҳар гектар ердан 35 центнердан пахта, 40 центнердан буғдой ҳосили олишдир. Ғанимат кунларнинг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланаяпмиз. Барака топкур ўғилларим — Мамаражаб, Мамасодиқ, Мамаюсуфлар ғайратли келинларим Шоира, Тамаралар бўш вақтларида экинлар парваришига киришадилар. Баъзилар: ота шундай катта юмушни қандай эплаяпсиз? — дея сўроққа тутишади. Жавоби тайин: бола-чақам билан шу она заминни дил-дилдан севамиз. Шарафли меҳнатимиз билан Ўзбекистон номини улуғлаш умримиз мазмунига айланган. Иншооллоҳ, бунинг уддасидан чиқаяпмиз.

Фермер бойиса бошқаларга ҳам нафи тегади. Мактаб, болалар боғчасини оталиққа олганмиз. Фарзандларимизга ўз меҳнатимиз билан етиштирган неъматларимиздан тортиқ этаяпмиз. Мактабларни таъмирлаш ишларига ҳам қўлимиздан келганича ҳисса қўшаяпмиз.

Ҳур Ўзбекистон келажакка комил ишонч билан боқмоқда. Биз кексалар сўзи шуки, Ватанни ардоқлайлик, уни ёмон кўзлардан ва ҳаракатлардан асраб-авайлайлик. Умидли фарзандларимиз она юртни ҳимоялаш, лозим бўлса унинг учун жонни фидо қилишга ҳамиша тайёр турсинлар!

ТУРКИСТОН — УМУМИЙ УЙИМИЗ

Ота юртимиз Туркистон - катта бир уй, буюк бир рўзғор, буюк бир оила. Бу оила фарзандлари қанчалик яқин ва аҳил бўлса, рўзғор ҳам шунчалик обод ва тўкин бўлади.

Бешта қудратли шохи бирлашиб кетган улкан чинор минтақамиз белгиси, рамзи қилиб танлангалигида олам-олам маъно бор. Сессияда таъкидланганидек бизнинг — тожик, туркман, қирғиз, қозоқ ва ўзбекларнинг тарихий бирлигимиз, маънавий бирлигимиз, маданий бирлигимиз, диний бирлигимиз, хуллас бир сўз билан айтганда чинакам инсоний бирлигимиз ҳақида кўп гап ортиқча.

Мураккаб бозор шароитида ўзаро муносабатларни такомиллаштириш, янги босқичга кўтариш бағоят зарурлиги Президентлар учрашувларида алоҳида таъкидланиб келинмоқда. Тараққиёт йўлидан муваффақиятли бориш учун, ҳеч ким истиқлолимизга даҳл қилмаслиги учун Марказий Осиё минтақасида жойлашган беш давлат ҳамкорликда жипслашиб ҳаракат қилиши жуда муҳим. Сессияда Президентимиз жуда тўғри гапни айтди: Марказий Осиё давлатларининг раҳбарлари, сиёсатчилари, халқларимизнинг тарихий бирлиги ҳақида жуда кўп баёнотлар беришди. Аммо афсуски иш қуруқ баёнотлардан нарига ўтмади. Бироқ ҳаммамиз бу ўта муҳим масалада албатта кутилган натижаларга эришилади, дея умид қиламиз. Зеро,

Салоҳиддин МАДАМИНЖОНОВ, «Фарғона» ширкатлар уюшмаси пахтакори

Марказий Осиё минтақасида ҳам иқтисодий, ҳам маънавий, ҳам сиёсий жиҳатдан ягона муҳит ташкил қилиш — бугунги куннинг энг долзарб масалаларидандир. Ягона Туркистон шиорини ҳаётнинг ўзи ўртага қўймоқда. Ҳурматли Президентимиз минтақа мамлакатларининг интеграцияси, бирлашуви учун хизмат қиладиган жамоатчилик ҳаракатини тузиш хусусида таклиф киритиб, бағоят хайрли ишни бошлади. Шояд эзгу ниятлар рўёбга чиқиб, сунъий тўсиқларга барҳам берилса, бир пайтлар бўлганидек Туркистон ҳудудлари бўйлаб ўзаро борди-келдилар, савдо-иқтисодий алоқаларни эмин-эркин давом эттириш имкони вужудга келарди. Бу эса бешта давлат тараққиётига хизмат қилади!

Шу ўринда Қозоғистон республикаси Президенти Нурсултон Назарбоевнинг Президентларнинг Тошкент учрашувида айтган қуйидаги сўзларини эслаш бағоят ўринли: «Қандай муқаддас анъаналаримиз бор! Ширинсухан мулозаматларимиз, иззат, ҳурмат, эътибор ҳамма ҳаммаси самимий, чеҳралар очиқ, умуман қадим Турон фарзандлари ҳамиша бир-бирлари билан меҳрли муносабатда бўлишган. Токи ана шундай одамийлик фазилатлари бор экан, тупроғимиздан барака, қалбимиздан иймон-эътиқод аримаслигига амин бўласан киши».

Туркистон — умумий уйимиз. Унинг осойишта ҳаёти, барқарорлиги, нурли эртаси учун курашиш беш давлат ҳар бир фуқаросининг муқаддас бурчидир!

Эзгу ниятни рўёбга чиқариш учун аввало ҳалол меҳнат қилиш керак. Бўлимимиз заршунослари ўтган йилги оғир шароитда ҳам йиллик режани бажардилар. Ҳар гектар ердан 30 центнердан хирмон кўтарилди. Шу кунларда далаларда иш қизғин. Азамат Ортиқов, Ҳусанбой Ортиқов каби фидойилар ғўза парваришида намуна бўлишмоқда. Шу билан бирга дон ўрим-йиғимига ҳам пухта тайёргарлик кўраяпмиз.

«ГУЛРУҲ» ЗАРДЎЗЛАРИ

Миллий ғурур, миллий ифтихори баланд миллатни енгиб бўлмайди.

Гуландом ЁДГОРОВА, «Гулруҳ» кичик корхонаси раҳбари

Асли бухороликман. Тақдир тақозоси билан чўлга келиб қолдим. Ҳаётимдан ниҳоятда хурсандман. Чунки кенг миқёсли бунёдкорлик ишларида оила аъзоларимиз билан фаол иштирок этаяпмиз.

Сўнгги вақтларда оқолтинликлар янгилик ижодкорлари, деган иборани тез-тез эшитадиган бўлиб қолдик. Ҳа, туман ҳокимлиги иқтисодий ислоҳотларни муваффақиятли амалга оширмоқда. Чет эл тадбиркорлари билан алоқа мустаҳкамланмоқда. Унинг меваси — «Карера» қўшма корхонаси ҳаммани мафтун этмоқда. Бу ерда туман пахтасидан олинган толадан бежирим кийим-кечаклар тайёрланмоқда. «Навбаҳор» кичик корхонаси эса харидоргир маҳсулотларни тобора кўпроқ тортиқ этмоқда.

Равшанки, Бухоро қўли гул зардўзлар, чеварлар юрти. Қадрдонларимдан ўрганган касбим чўлда асқотди. Олий маълумотли мутахассис, одамлар билан ишлашда орттирган бой тажрибамни ишга солишга жазм этдим. Саъй-ҳаракатимиз билан қарзга ботган туман маиший хизмат кўрсатиш комбинати давлат тасарруфидан чиқарилиб, унинг ўрнида «Гулруҳ» кичик корхонаси ташкил этилди. Бу ерга попоп усталарини таклиф этдик. Ўйма-ўй юриб, касаначилар сонини кўпайтирдик. Ажойиб мосламалар келтириб ўрнатдик.

Ҳаммаси ҳаракатга, иштиёқ билан меҳнат қилишга боғлиқ. Кичик корхонада яхши натижаларга эришилмоқда. Туман марказида ўтказилган республика тадбиркорларининг кўргазмали семинарида бизнинг чеварларимиз тайёрлаётган миллий кийим-кечаклар, зардўзлик буюмларига юқори баҳо берилди. Умуман корхонада йигирмадан ортиқ бежирим, харидоргир маҳсулотлар ишлаб чиқарилаётганлиги таъминот бозорини тўлдиришга ҳисса бўлиб қўшилмоқда.

Эндиликда барчани лол қолдираётган чеварларимиз бор. Донс Асқарова, Надежда Саноатова, Санобар Жамолиддиновалар қўлидан чиқаётган зардўзлик буюмлари ўзининг гўзаллиги билан алоҳида ажралиб туради.

Республика Олий Мажлисининг иккинчи сессияда Ватан туйғуси, миллий ғурур, миллий ифтихор ҳақида жуда яхши гаплар бўлди. Муқаддас мавзудаги ҳар бир сўз қалбимиздан чуқур жой олди. Ривожланган давлатлар жуда кўп. Бироқ Ўзбекистоннинг ҳам ўзига хос томонлари бор, бойликлари беқиёс. Америка, Франциядан келган меҳмонлар Ўзбекистон чеварлари тиккан зардўзлар, палакларни кўриб ҳайратга тушишлари бежиз эмас. Ўхшаши йўқ бухороча дўппини бошимга кийганимда қалбим жумбушга келади. Ўз авлодим, миллатим билан ҳақли равишда фахрланаман!

Туманда хусусий корхоналар кўпайиб бормоқда. Масалан, консерва заводи хусусийлашгач, бу ерда тайёрланаётган маҳсулот турлари кўпайди. Барча хўжаликларимизда деҳқонларимиз пешона тери эвазига етиштирган ноз-неъматларни сақлайдиган музхоналар мавжуд. Газлашмаган қишлоқ қолмади ҳисоб. Энди туман раҳбарияти янги бунёд этилган овуллар аҳолисини ичимлик суви билан таъминлаш ҳаракатида бўлишаяпти. Шунинг учун Оқолтинда барча жабҳада қувончли натижаларга эришилмоқда.

Саҳифани тайёрловчи:
Мирғиёс ҚАЮМОВ

ТЕЖАМКОР ЧОРВАДОРЛАР

Бозор иқтисодиёти шароитида иш юритиш ҳар бир кишидан фидойилик талаб этади. Бунда айниқса раҳбар катта ишбилармон бўлмоғи лозим. Мавжуд имкониятлардан оқилона фойдаланиб жамоанинг меҳнат ютуқларини кун-кун кўпайтириш унинг бурчи.

Янгийўл туманидаги «Ниёзбош» жамоа хўжалиги фермасига шундай пухта мутахассислар раҳбарлик қилишади. 1994 йилни қувончли кўрсаткичлар билан якунлаган чорвадорлар шу йилнинг дастлабки тўрт ойида ҳам қувончли кўрсаткичларни қўлга киритдилар.

— Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан, — дейди жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Ғафуржон Қўчқоров, — 21 та бузоқ кўп олинди. Ҳар юз бош сигирдан насл олиш 8 тага кўпайди. Бултур мўл озуқа жамғарганимиз жуда асқотди. Моллар оғзи кўкка етгунча емишдан қийналмадик. 1994 йилнинг шу пайтида говмишлардан кунлик маҳсулот олиш 1543 килограммни ташкил этган бўлса, айни пайтда у 1750-1760 килограммга етди. Ниятимиз эришаётган ютуқларимизни мустаҳкамлаб, янада юқори кўрсаткичларга эришиш.

Тежамкорлик билан пухта ўйлаб иш ташкил этилган жойда даромад ҳам катта бўлади. Март, апрель ойларида илғор сигирсоғарларнинг ўртача ойлиги 2 минг сўмдан ошди. «Оқ чашма» соҳибалари баҳсида Норпош Сиддиқназарова, Меҳри Рихсибоевалар пешқадамлик қилишмоқда. Уларнинг қарамоғида 20 тадан сигир бор. Ҳар бош жониворден кунига 10-11 килограммдан серқаймоқ маҳсулот топширишаяпти. Фидокорона меҳнат рағбатлантирилмоқда.

Фермага ташриф буюрган киши ишлар соз кетаётганининг гувоҳи бўлади. Озуқакорлар пешма-пеш жониворлар емишини сифатли тайёрлаб молхоналарга тарқатишади. Бир ёқда эса бошқа гуруҳ бостирмаларни тозалаб сигир-бузоқларга ёзги жой тайёрлайди. Ичкарида эса бузоқбоқарларнинг қўли-қўлига тегмайди.

— Буниси биринчи қадам, — деди ферма мудири Тоштанбой Фозилов. — Маҳсулдорликни жадал кўтарамиз. Шунингдек, қуёнчилик, қўйчилик ва паррандачиликни ҳам ривожлантираяпмиз. Ниятимиз эл дастурхонига мўл ва сифатли чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериш.

Хўжалик далалари файзли. 850 гектар майдондаги ғалла барқ урган. Гектаридан 35-36 центнердан ҳосил йиғиштиришни мўлжаллашяпти. Омборлар донга тўладиган кунлар яқин.

Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: 1. Озуқакорлар (чапдан) Музаффар Эргашев, Анвар Абдуллаев, механик Комилжон Нишоналиев, Шавкат Нишонбоев. 2. Механизм ёрдамида емиш ортилаётган пайт.

Х. МИРЗАКАРИМОВ олган суратлар.

ФЕРМЕР КЎРИК ҒОЛИБИ

Сирдарёлик фермер Фотима Усмонова республика тадбиркорларининг «Ташаббус-94» кўрик таловида қатнашиб, бир миллион сўмлик имтиёзли қарз олиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Ф. Усмонова раҳбарлик қилаётган «Ҳумоюн» фермер хўжалиги Ш. Рашидов тумани Темур Малик номидаги ширкатлар уюшмаси ҳудудида 1993 йилда ташкил этилган бўлиб, қарамоғида 6 та қорамол бор эди. Ҳозирги кунда уларнинг сони 64 тага етди. Ўтган йили фермер хўжалиги 8,2 тонна гўшт, 24 тонна сут топширди. Фермер опанинг бу йилги режалари катта. Йил охиригача 75 тонна сут, 25 тонна гўшт етиштиришга қарор қилган. Шу мақсада хўжаликда молхона қуриш, ем-хашак тайёрлаш ишлари бошлаб юборилди.

Ф. НОРМАТОВ, ЎзА мухбири

Замон. Инсон. Имон

ОҒИР ЖИНОЯТ, ГУНОҲИ АЗИМ

Республикамизда жиноятчиликка қарши кураш миқёслари кун сайин авж олиб бораётганлиги меҳнаткашларни бехавотир, осойишта яшаш учун замин бўлмоқда. Албатта, бу курашнинг нечоғли тўғри сиёсий йўл билан олиб борилаётганлигини кўпгина давлатлар ҳам тан олиб турганлиги қувончлидир. Андижон вилоятининг Шаҳрихон райони ва шаҳрида кейинги пайтда жиноятчилик кўринишларига қарши ишлар бир дам ҳам сусайгани йўқ. Ҳокимият раҳбарлари, ички ишлар ва прокуратура органлари ҳамкорликда жиноятчиликнинг ҳар қандай кўринишини таг-томири билан йўқ қилиш пайидалар.

Узбекистон Республикаси мустақил бўлгач, ҳуқуқий давлат сари кенг кўламли сиёсат олиб бораётганлиги барчамизни, айниқса, ҳуқуқ-тартибот органлари вакилларини ўз ишига масъулият билан ёндашиш вазифасини янада қатъийлаштирди. Албатта, осойишталиги бут юртнинг келажаги порлоқ бўлади. Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзо бўлган мамлакатлар ичида биринчи маротаба Узбекистон Республикасининг Жиноят ва жиноят проссесуал кодекси қабул қилиниб, шу йилнинг иккинчи чорагидан кучга кирди. Бу ҳуқуқий давлат сари пухта қадам бўлди.

Гиёҳвандлик соғлом инсон танасига емирувчи қуртдай кириб, унинг жиноят содир этишга мойиллигини кучайтиради. Ҳозирги кунда бутун жаҳонда гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан муомала қилишдек даҳшатли жиноятчиларга қарши узлуксиз кураш кетмоқда. Ҳа, бизнинг республикамиз раҳбарияти, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ва маъмурий органлар вакиллари гиёҳвандликка қарши ҳаракатни пишиқ-пухта олиб бормоқдалар. Утган йили Шаҳрихонда рўйхатга олинган жиноятларнинг 16 фоизи гиёҳвандлик учун назарда тутилган қонунбузарликларга тўғри келди. Туманимизда бу соҳадаги жиноятларнинг асосий қисми таъқиқланган экинларни етиштиришни ташкил этади. Минг тўққиз юз тўқсон учинчи йилда таъқиқланган экинларни етиштирганликлари учун 11 киши жиноий жавобгарликка тортилган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич тўрт марта ошди. Бу эса бизни ташвишлантирмай қўймайди.

Раҳим Салоҳиддинов пахта тозалаш заводида ишчи бўлиб ишларди. У томорқасида наша ўсимлиги ўстиргани учун жиноий иш қўзғатилиб, тергов олиб бориш пайтида уйида тинтув ўтказилганида 670 грамм наша топилди. Р. Салоҳиддинов Шаҳрихон тумани судининг ҳукми билан етти йил муддатга озодликдан маҳрум этилди.

Бобур номли фуқаролик йиғини ҳудудида ўн нафар, Юқори Шаҳрихон фуқаролар йиғини ҳудудида олти нафар киши кўкнор етиштиргани учун жиноий жавобгарликка тортилганлар.

«Олтин водий» жамоа хўжалигида яшовчи Қодир Жўраев ҳовлисида 110 туп кўкнори етиштиргани учун туман суди томонидан икки йил муддатга озодликдан шартли равишда маҳрум қилиниб, уни меҳнатга мажбуран жалб қилиш ҳақида ҳукм чиқарилди. Ундан ташқари 34 нафар фуқаро таъқиқланган экинларни етиштиргани учун суд томонидан жазоланди.

Томорқада қишлоқ хўжалик маҳсулотларини экиб ҳам дурустгина даромад қилиш мумкинку. Тажрибали боборедеҳқонларимиз ердан унумли фойдаланиб, турли хил ноз-неъматлар етиштиришни фарз деб билишади. Афсуски, мўмай даромад илинжида оғу уруғини сепиб «ҳосил» олаётганлар орамизда ҳали учраб турибди.

Кўп ҳолларда таъқиқланган ўсимликларни ўстириш, истеъмол қилиш мумкин эмаслигини фарзанд тарбиясига масъул бўлган ота-оналар ҳам тушуниб етмайдилар. Гўдак йиғлоқи бўлса, кечалари безовталаниб ухламаса кексалар ёшболага кўкнори ичиришни тавсия этадилар. Бола катта бўлгач, гиёҳвандликни ихтиёр қилганида ўз вақтида ота-она уни бу йўлдан қайтара олмай пушаймонда қолади. «Дорилик» учун истеъмол қилинган гиёҳвандлик моддаси ёш танага салбий таъсирини кўрсатади. Бола ёшлигида сурункали гиёҳванд моддалар билан «даволанса», вояга етганида оҳир оқибатда бундай нохуш ишга унда мойиллик пайдо бўлади. Ҳар қандай дорини дорихонадан тиббиёт ходимлари тавсияси билан харид қилган маъқул.

Кўп ҳолларда тергов ҳаракатлари олиб борилаётганида фуқаролар ҳуқуқий билимга эга эмас эканлиги оқибатида таъқиқланган экинларни етиштирганлик учун жиноий жавобгар бўлишини билмасликларини тавба-тазарру қилиб айтишмоқда. Қонунларни билмаслик кишини жазодан озод қилмайди ва белгиланадиган жазони енгиллаштирмайди.

Яқинда «Шарқ юлдузи» жамоа хўжалиги «Қизил араб» маҳалласида истиқомат қилувчи ҳеч қаерда ишламайдиган 1964 йилда туғилган Шаҳобиддин Аҳмаджонов уйидан таркибида гиёҳвандлик моддаси бор, бир килограмму тўрт юз эллик грамм қуритилган ҳолдаги наша ўсимлиги топилди. Кейинги пайтларда бирор кимсани жиноий жавобгарликка тортиш учун қонуний йўл билан иш қўзғатганимизда маҳалла раҳбарларининг имзоси қўйилган ноҳолисона, масъулиятсизларча мақтовлардан иборат тавсифномалар келтиришади. Шаҳобиддин Аҳмаджонов ҳақида «Қизиларaб» маҳалласи қўмитасининг раиси Р. Қамбаров имзо чеккан тавсифномани ўқиб кўринг-а: **«Ўртоқ Шаҳобиддин Аҳмаджонов маҳаллада яхши фазилатлари билан тенгдошларига ўрнак бўлиб келади. Маҳалладаги катталарни ҳурмат қилади, кичикларга эса меҳрибон, маросимларда фаол иштирок қилади. Ўртоқ Аҳмаджонов Шаҳобиддин маҳалладаги жамоат ишларида ҳам фаол қатнашиб келмоқда. Самимийлиги, инсонпарварлиги, меҳнатсеварлиги, камтарлиги учун кўпчиликнинг ҳурматига эга. Бу ўртоқни бундан кейин ҳам шундай иш юритишига маҳалла қўмитаси кафолат билдиради».**

Энди Шаҳобиддин Аҳмаджоновнинг собиқ турмуш ўртоғи Маҳфуза Аҳмаджонованинг терговчига берган тушунтириш хатини келтирамиз: **«Мен 1987 йилда Шаҳобиддин Аҳмаджоновга турмушга чиққанман. 1992 йилга қадар бирга яшаб, ўртамизда икки нафар фарзандли бўлдик. Шундан кейин ўзаро жанжал бўлиб икки фарзандимни олиб ота-онам яшаётган қишлоққа кетиб қолганман».**

Буларни ўқиб ҳайратдан ёқангни ушлайсан. Ҳеч қаерда ишламай, икки норасидани тирик етим қилган Шаҳобиддин Аҳмаджоновга тавсифнома бераётган маҳалла қўмитасининг раиси наҳотки унинг юриш-турмушидан бехабар бўлса? Йўқ, маҳалла қўмиталари ўзларига берилган ваколатни суиистеъмол қилиб, ҳуқуқ-тартибот органларини чалғитганлиги, кўзбўямачилик қилиб, ёмон аҳлоқли кишига яхши деб таъриф берганлиги виждонсизликдан бошқа гап эмас. Хўш, беш йилдан бери ҳеч қаерда ишламаса, қилар-қилмишининг тайини бўлмаса, устига-устак томорқасида гиёҳвандлик моддаси етиштириб, уни истеъмол қилса, кўпни кўрган маҳалла оқсоқоллари унинг қинғир ҳаракатларини сезмаслигига ишонгинг келмайди. Юз-хотирчиликни йиғиштириб қўйиб, воқеага ёки воқеа содир этган шахсга холис баҳо бериш учун ҳамма бирдек бурчлидир.

Инсон ахлоқи — шунчаки салом-алик, хушмуомалаликдан иборат эмас. Инсофли, иймонли, ҳалол, қонунни ҳурматлайдиган, унга амал қиладиган, бўйсунадиган хислатли бўлгандагина ахлоқли деб тан олинади. Юқоридаги талабларни маънавий жиҳатдан пок юраман деган ҳар бир инсон бажаришга бурчлидир.

Кучга кирган Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексида ҳатто гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларини қонунга хилоф равишда ўтказганлиги учун мол-мулки мусодара қилиниб, ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш ёки ўлим жазоси белгиланган модда бор. Таъқиқланган экинларни, яъни кўкнор ёки мойли кўкнор, каннабис ўсимлиги ёхуд таркибида гиёҳвандлик воситалари бўлган экинларни экиш ва етиштириш, уларни қонунга хилоф равишда ўғирлик ёки фирибгарлик йўли билан эгаллаш, ўтказиш мақсадини кўзлаб тайёрлаш, эгаллаш, сақлаш, ташиш ёки жўнатиш, шахснинг ақл-идрокига таъсир этувчи бундай моддаларни истеъмол қилишга жалб этиш, ишлаб чиқариш, бериш, каби жиноий ҳаракатларни содир этганлар жазо олишлари муқаррардир.

Прокуратура ходимлари жиноятчиликнинг ҳар қандай кўринишига қарши қонуний чора-тадбирлар кўриш йўлидан оғишмай ҳаракат қилаверадилар. Гиёҳвандлик мараз иллатдир. Соғлом авлодни вояга етказиш учун бу иллатдан уларни ҳоли этиш барчамизнинг муқаддас бурчимиз эканлигини унутишга ҳаққимиз йўқ.

Мурод РАҲМОНОВ,
Шаҳрихон районлараро прокурори, адлия маслаҳатчиси.

Мулкчиликнинг янги шакллари

ТАЙЁР МАҲСУЛОТ — ДАРОМАД МАНБАИ

Ҳаётимизни яхшилаш, кишишар турмуш даражасини кўтариш, иқтисодиётнинг самарадорлигини ошириш, халқни боқиш, истиқболни режалаш — буларнинг ҳамамаси қишлоқ хўжалиги билан боғлиқ. Ер, деҳқон барчани боқади. Лекин бунинг ўзи бўлмайди. Кўзланган муддаога эришиш учун иқтисодий ислоҳотларни сабот билан олиб бориш керак. Бу борада туманимизда озми-кўпми ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, биз мулкчиликнинг янги шаклига ўтишни бундан 6 йил олдин бошлаганмиз. 1989 йили деҳқончилик-саноат комбинати ташкил қилинди.

Бу янгилик натижасида 2 минг тонна қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сақланадиган совутгич омборхонаси қурдик. Комбинат қошида мева-сабзавотни қайта ишлайдиган, ғишт ишлаб чиқарадиган, узум шарбатини оладиган 5 та завод битказилди. Айни пайтда «Чортоқ», Улуғбек номли жамоа хўжаликларида ҳам ана шундай узумни тайёр маҳсулотга айлантирадиган кичик корхоналар ишга тушди. Мавжуд хўжаликларнинг ҳаммасида мева-сабзавот маҳсулотларини тайёр маҳсулотга айлантирадиган, қайта ишлаб чиқарадиган кичик-кичик корхоналар бор. «Ҳазратишоҳ» жамоа хўжалигида эса бадиий буюмлар фабрикаси қурилиб, унда 150 киши ўн хил турдан зиёд кенг истеъмол моллари тайёрлаяпти. Бошқача айтганда, туманда саноатни қишлоқ хўжалигига олиб кириш йўлидан борилмоқда. Ҳозир 100 га яқин ана шундай катта-кичик саноат, қурилиш, хизмат кўрсатиш корхоналари фаолият кўрсатяпти. Уларда 1000 га яқин киши ишлаяпти,. Фақатгина ўтган йилнинг ўзида 11 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Иқтисодий мустақилликни таъминлаш, маъмурий буйруқбозликдан қутилиш мақсадида ўтган йили комбинат деҳқончилик саноат фирмасига айлантирилди. Бунинг қандай афзалликлари бор? Аввало, тумандаги мавжуд етиштирилаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёр ҳолда истеъмолчига сотиш, мавжуд ана шундай тармоқларнинг қувватини ошириш, гектарлар самарадорлигини таъминлаш, ҳосилдорлигини кўтаришдан иборат. Шундай қилиб эндиликда тўғридан-тўғри хорижий давлатлар билан алоқа ўрнатиш имконияти пайдо бўлди. Хусусан, яқин кунларда германиялик ишбилармонлар билан биргаликда кунда 5 тонна сутни қайта ишлайдиган кичик завод қурилишини бошлаймиз. Бу эса фирма имкониятларини кенгайтириб, иқтисодий мустақиллигини яна ҳам мустаҳкамлайди. «Пешкўрғон» жамоа хўжалигида покистонликлар билан биргаликда соатига 5 тонна помидорни томат пастасига айлантирадиган қўшма корхона қуришни мўлжаллаяпмиз. Ана шундай йўл билан бу йил қишлоқ хўжалигидан 3 мингга яқин киши каттакичик жамоа корхоналарида ишлашга ўтказилади.

Иқтисодий ислоҳотларни жадал суръатларда амалга оширишда деҳқон (фермер) хўжаликлари фаолияти катта ўрин эгаллайди. Ҳозирда шундай 65 та хўжаликка 713 гектар суғориладиган майдон ажратилди. Моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун давлат йўли билан 1 миллион 197 минг сўм кредит ёрдами берилди. Гарчи ўтган йили 170 тонна гўшт, 238 тонна сут, 300 тонна сабзавот, 140 тонна мева ишлаб чиқарилган бўлсада, бу фермерлар имконият даражасида ишладилар, дегани эмас. Туман бўйича шартли қорамоллар сони 789 бошни ташкил қилади. Бу 6 нафар фермерда 30 бошдан ортиқ қорамол бор дегани. Айни пайтда шу йилнинг ўзида яна 8 фермер тўрт ойда 30 бошдан қорамол бўлишига эришди.

Маълумки, тумандаги 7 та хўжалик боғ-узумчилик, сабзавотчиликка ихтисослашган. Бу жойларда хусусийлаштириш ҳам босқичма-босқич давом этяпти. Чорвачилик фермаларидан 5 таси ҳиссадорлик мақомини олиб ишлаяпти. Қолганлари ҳам шу йил охиригача мулкчиликнинг янги шаклига ўтади. «Ҳазратишоҳ» жамоа хўжалиги ижарачилари, Бобур номли, «Москва» жамоа хўжалиги ширкатлар уюшмасига айланиши мўлжалланмоқда.

Боғ ва токзорларни хусусийлаштириш ҳам давом этаяпти. Ўтган йили 107 гектар боғ, 32 гектар токзор омилкор, тадбиркор кишиларга топширилди. Бу йил ҳам 159 гектар ер ўз эгаларига берилади.

Фирманинг туман, вилоят марказларида махсус дўконлари очилди. Эндиликда жамоа хўжаликларининг ҳам ана шундай савдо расталари туман марказидаги ва Наманган шаҳридаги деҳқон бозорларида бўлиши етиштирувчининг тўғридан-тўғри харидор билан муомала қилишига олиб келяпти.

Бизнинг еримиз чинакамига жаннатга қиёслагудир. Йилига икки-уч мартадан ҳосил олса бўлади. Ана шуларни ўйларканман, туман ҳокимлиги ва фирма раҳбарияти мавжуд ерлардан ўринли фойдаланмаётган ташкилот, корхоналар фаолиятини ўрганиб, 180 гектар экинзор қайтариб олиниб, ҳақиқий миришкорлар қўлига топширилганини таъкидламоқчиман. Зеро, иқтисодий ислоҳотлар енгил-елпи эмас, чинакам тадбиркорлик кўрсатишни тақозо этмоқда.

Илҳомжон ШАРИПОВ,
Чортоқ туман деҳқончилик-саноат ишлаб чиқариш фирмаси бош директори.

НИЯТИ ПОК, РЕЖАСИ УЛУҒ

— Мен сизга ҳақиқий фермерни таништираман, — деди суҳбатдошим — Тошкент туман ҳокимининг ўринбосари Раҳматилла Шерматов, — ишлари ибратли.

Насрулло Абдуллаев Тошкент тумани, Собир Раҳимов номли жамоа хўжалигидан ер олиб, «Ҳожиакбар» деҳқон (фермер) хўжалиги ташкил этди. Унга ўзи бошчилик қилмоқда. Гарчи ҳужжатларда «раҳбар» деб ёзилган бўлса-да, аслида фермерликнинг энг оғир ишини ўзи бажараяпти. Унинг суяги шу жамоа хўжалигида, ман-ман деган миришкор деҳқонлар орасида қотди. Отаси ҳам деҳқончилик тилини яхши билган, ҳалол меҳнати билан эл-юрт эъзозига сазовор бўлган табаррук кишилардан эди. Ундан фарзандларига катта бойлик эмас, одамларни ҳурмат қилиш, ерни қадрлаш мерос бўлиб қолганди. Отанинг сўзларини бажо келтириш бир лаҳза бўлсин Насрулло қалбини тарк этгани йўқ.

Бир йил бурун Насрулло Абдуллаев ташкил этилажак деҳқон (фермер) хўжалигининг барча ҳисоб-китобларини чўтга солиб, амалга ошириладиган ишларнинг дастурини ҳокимиятга топширди. Дарҳол уларни рўйхатдан ўтказиб беришди.

Фермер хўжалигига 27 гектар ер ажратилди. Ерлар ҳали шудгор қилинмаган эди. Хаш-паш дегунча фермер хўжалиги майдонларига экилган дастлабки экинларга ишлов бериш бошланди. У отасининг ерни алдаб бўлмайди, деган гапларини доимо эслайди. Шунинг учун ўзи ҳам фурсат топди дегунча фермерчилар қаторига бориб ишга тушиб кетади. Бир томондан хўжаликка моллар сотиб олина бошланди. Бироқ уларни кўнгилдагидек парваришлаб, тўйдириб боқиш учун имкон етишмасди. Фермер хўжалигида бор-йўғи етти киши ишларди.

Бу сафар ҳам Насруллонинг тадбир билан иш юритиши қўл келди. Болтиқбўйининг ола зотли моллари алоҳида парваришлашни ёқтирарди. Бунинг устига ҳали хўжаликда техника йўқ ҳисоби. Улар молхона қурилишини бошлаб юборишди. Унинг сарф-харажатини Насруллонинг ўзи ипидан игнасигача ҳисоблаб чиқди. Молхона лойиҳачиси ҳам, қурилишининг мутасаддиси ҳам ўзи эди. Бу қурилиш 487 минг сўмга тушди. Ёғин-сочин бошлангунга қадар 120 бошдан ортиқ қорамолга мўлжалланган молхона фойдаланишга топширилди. Мўлжалдагидан ортиқ озуқа тайёрланди.

Фермерлар туман ветеринария хизматчилари билан ишончли шартнома тузишди. Ўтган давр мобайнида биронта моли касалга чалинмади. Бузоқлар дуркун ўсди, сигирлар сути кўпайди. Насрулло Абдуллаевни техника тақчиллиги масаласи кўп ташвишга соларди. Интилганга толе ёр, деганларидек у бунинг ҳам йўлини топди. Сутга техника алмаштира бошлади. Қисқа фурсат ичида митти трактор, хашакни ўриб, йиғиштириб-тойлаб берадиган комбайн, сўқа, кажавали мосламаларга эга бўлишди. Ҳозир хўжаликда КамАЗ, УАЗ машиналари, экскаватор, ҳайдов ҳамда ер сурадиган тракторлар мавжуд. Уларнинг ҳаммасига қўли гул уста Берди Ўринбоев қарамоқда. Шу маҳалгача у назардан ўтказган биронта техника ишдан оқсаганича йўқ. Эмма Югай бош муҳосиблик қилмоқда. Ҳисоб-китобда унга тенг келадигани оз.

Қисқа фурсат ичида олтмиш тоннадан ортиқ гўшт етиштирилиб, турли эҳтиёжларга тарқатилди. Бир қисми эса арзон нархларда сотилди.

— Асосий мақсадимиз, — деди Насрулло Адбуллаев, — етиштираётган маҳсулотларимизни имкони борича арзонлаштиришдан иборат. Халққа хизмат қилишга бел боғладикми, унга манзур иш қилишимиз керак.

Инсон умрининг мазмуни ўз юртига қилаётган садоқатли хизмати билан ўлчанади. Қишлоқларда шундай инсонлар кўпаяётганлиги қувончлидир.

Фермерлик хўжалиги ўтган фурсатда давлатга 33 тонна сут сотди. Аҳолига арзон баҳода сут етказиб бераётир. Муҳтож оилага шу давр ичида салкам икки минг литр сут бепул берилди. Ҳудуддаги мактабга кунига 20 литр бепул сут беришга қарор қилинган. Ҳозир улар шу мактабни оталиққа олишган. Янги йил, Наврўз байрамларида ўқувчиларга совғалар улашилади.

Фермернинг нияти пок, режалари катта. Биринчи галда моллар зотини яхшилаш, молхона атрофига маъмурий ва бошқа бинолар қурилишидир. Кунига бир тонна ғаллани ун қилиб берадиган тегирмон ҳам ишга туширилди. Ҳозирда бир кеча-кундузда салкам ярим тонна сутни қайта ишлайдиган корхона қурилиши ташвишида юрибди.

Мустақил юртимизнинг фидойилари омон бўлишсин, уларнинг сафи кун сайин кенгаяверсин.

Мурод ПАРПИХЎЖАЕВ.

ҚАРМОҚҚА ИЛИНГАН «НАҲАНГЛАР»

Етти хазинамизнинг бири - балиқчилик соҳасини ривожлантириш, тармоқни кенгайтириш катта аҳамиятга эга. Халқимиз дастурхонига қут-барака олиб кирувчи бу тансиқ маҳсулотни етиштириш ва кўпайтириш борасида қатор тадбирлар кўрилмоқда.

Ички ишлар вазирлиги ва унинг жойлардаги идоралари ходимлари республика ҳудудидаги балиқчилик хўжаликларидан балиқ маҳсулотларини ўғирлаш, талон-торож қилишни бартараф этиш юзасидан республика балиқ етиштириш ва сотиш концерни раҳбарияти, балиқчилик хўжаликлари масъул ходимлари билан ҳамкорликда бир қатор тадбирларни амалга оширдилар. Махсус режа асосида олиб борилган тадбирлардан сўнг ноқонуний хатти-ҳаракатларга, ҳуқуқбузарликларга йўл қўйган кўплаб шахслар аниқланди. Республика Ички ишлар вазирлиги жиноятчиликнинг олдини олиш бошқармаси катта нозири, милиция майори Сафар ЖУМАНИЁЗОВ қуйидагиларни сўзлаб берди.

Қорақалпоғистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ва мазкур республика Табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг биргаликда ўтказган қўшма рейдлари натижасида балиқ маҳсулотларини ўғирлаган ва талон-тарож қилган 60 та фуқарога нисбатан ҳужжатлар тузилиб, уларга маъмурий чора кўриш учун тегишли ташкилотларга юборилди.

Сирдарё вилоятининг Мирзаобод ва Меҳнатобод туманлари ички ишлар бўлими ходимлари шу туманларда жойлашган балиқчилик хўжаликлари раҳбарлари билан биргаликда «Тўр» тадбирини ўтказдилар. Тадбирни ўтказиш жараёнида балиқ маҳсулотларини ўғирлаётган пайти Жўраев, Измайлов ва Қулмаматов каби шахслар қўлга олинди. Улар ўз айбига тўла иқрор бўлишди ва халқ суди томонидан моддий жавобгарликка тортилдилар.

Албатта, эл-юрт ризқига чанг солаётган бундай кимсалардан 170 нафардан кўпроғи Қашқадарё вилоятининг Толлимаржон, Чимқўрғон, Пачкамар ва Ҳисорак сув омборларида балиқ овлаётган маҳалда тузоққа илиндилар. Буларнинг ҳам ҳеч бири жазосиз қолмади. Уларга нисбатан ҳокимликлар ҳузурида маъмурий комиссиялар ва табиатни муҳофаза қилиш инспекцияси томонидан катта миқдорда жарима солинди.

Тошкент вилоятининг Пискент ва Қуйичирчиқ туманларида бу турдаги жиноятлар ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга кенг жамоатчилик жалб этилмоқда. Ҳамкорликда махсус гуруҳлар тузилиб, улар фаолият кўрсатмоқда.

Гуруҳ аъзоларининг иш самараси чакки бўлмади. Улар Қуйичирчиқ туманидаги балиқчилик ширкатидан балиқ маҳсулотларини ўғирлаган 27 шахсни қўлга олдилар. Уларнинг 11 таси маъмурий жавобгарликка тортилди. 14 кишига нисбатан чора кўриш учун иш жойларига ва маҳалла қўмиталарига хабар қилинди. Қоровулга нисбатан куч ишлатиб, зўравонлик йўли билан 33 килограмм балиқни олиб кетганлиги учун фуқаро Зиёдовга нисбатан жиноий иш қўзғотилди.

Ички ишлар ходимлари бевосита балиқчилик билан шуғулланувчи хўжалик раҳбарлари, ишчилари фаолиятини ҳам назоратдан четда қолдиргани йўқ. Хоразм вилоятининг Хива тумани балиқ етиштириш хўжалиги ишчиларидан бир гуруҳи қўлга тушиб қолди. Майда талон-торожликка йўл қўйгани учун бундайларга нисбатан ҳам тегишли чоралар кўрилди, кўп миқдорда жарималар солинди.

Шира бор жойга пашша қўнади деганларидек, балиқ бор жойда, унинг кушандалари гирдикапалак бўлиши табиий. Хўжаликларда қўриқлаш ишлари кучайтирилганидан сўнг талон-торож қилувчилар, браконерлар бирмунча камайди. Айниқса Андижон, Жиззах, Бухоро ва Сурхондарё вилоятларидаги балиқчилик хўжаликларида балиқчилик фаолияти билан боғлиқ ҳуқуқбузарлик ҳолати ва жиноятлар қайд этилмади. Шунга қарамай, ички ишлар ходимлари балиқчилик соҳаси ходимлари билан қатор қўшма рейдлар ўтказишиб, бу борада йўл қўйилиши мумкин бўлган камчиликларнинг олдини олиш чора-тадбирларини кўрдилар.

Умуман зиммамизга юклатилган вазифаларни сидқидилдан адо этаяпмиз. Халқимизнинг яхши кунига асқотувчи ҳар бир ишга доим тайёр туриб, барча имкониятни ишга солиб хизмат қилаверамиз.

Республика Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази ходими

Шуҳрат РЎЗИЕВ ёзиб олди.

НОЁБ ЖАВОҲИРЛАР ТАРИХИ

Жавоҳирлар тарихи ниҳоятда қизиқарлидир. Агар бу жавоҳирлар тарихан буюк аждодларимиз ҳаёти ва кечмиши билан боғлиқ бўлса, уларнинг қадри янада ортади.

Англиялик машҳур заргар Херберт Смитнинг қимматбаҳо тошларга бағишланган «Драгоценные камни» номли асарида қизиқ маълумотлар бор. Шунингдек, К. В. Донова ва бошқа авторлар биргаликда ёзган («Сокровища Алмазного фонда», М., 1972 йил) китобида ҳам ноёб тошлар ҳақида кўпгина маълумотларни учратиш мумкин.

Херберт Смит ўз асарида Нодир шоҳ томонидан олиб келтилган ва темурийларга боғлиқ бир неча жавоҳирлар билан мухтасар таништиради. Бу ноёб ёдгорликлар темурийлар тарихининг муҳим бир қисми ва улар тузган давлатнинг иқтисодий кўрсаткичларидан бири бўлган. Қимматбаҳо тошларнинг баҳоси қанчалик баланд эканлигини Х. Смит асарида келтирилган қуйидаги сўзлардан билса бўлади: «XVIII асрнинг охирги ўн йиллигида «Питт» олмоси Наполеон томонидан ҳарбий юришларини зарурий нарсалар билан таъминлаш учун гаров сифатида фойдаланилган». Жавоҳирлар тарихини етти иқлимга машҳур олмослардан бири «Кўҳи Нур»дан бошлаймиз.

«Кўҳи Нур» («Нур тоғи») — бу олмос жанубий Ҳиндистонда топилган бўлиб, дастлабки оғирлиги 800 карат, кейин эса — 197 карат бўлган. А. Е. Ферсман «Кўҳи Нур» мелодий эрадан уч минг йил олдин ҳам ҳукмдорлар хазинасида бўлганини айтиб ўтган. Ҳ. Смит ҳам олмоснинг Заҳириддин Муҳаммад Бобуршоҳнинг қўлига тушганини ёзади. «Бобурнома»да ҳам 912 (1525) йил воқеалари баёнида бир машҳур олмос ҳақида ёзилган. Бобуршоҳ ёзади: «Бу жумладан бир ашҳар олмос эдиким, Султон Алоуддин келтирган экандур. Андоқ машҳурдирким, бир муққаййим, мунинг қийматини тамоми оламнинг икки ярим кунлик харжи дебтур, ғолибо секкиз мисқолдур. Мен келганда Ҳумоюн менга пешкаш қилди, мен Ҳумоюнга — ўқ бағишладим». Бу маълумотга кўра Заҳириддин Муҳаммад Бобуршоҳ «Кўҳи Нур» ҳақида ёзмоқда дейилса бўлади. Чунки уларнинг вазни бир-бирига жуда яқин. Ҳ. Смит келтирган маълумот бўйича 197 карат граммга айлантирилса «Кўҳи Нур» оғирлиги 39,4 грамм, Бобуршоҳ маълумоти бўйича 34,08 грамм. Бу ҳисоб албатта тахминий, ҳарқалай, «Кўҳи Нур» 1525 йиллари Бобурийлар қўлига ўтган. Кейинчалик бу олмос Шоҳ Жаҳонга ўтиб, Товус тахтнинг безаги бўлган. Бу олмос «Темур лаъли» билан бирга йигирма беш минг жавоҳир қатори Нодир шоҳ томонидан олиб кетилган. Босвортнинг ёзишига кўра, шундан сўнг Нодир шоҳ шимолий Хуросонда Қалъати Нодирий (Қалъаи Нодирий) хазинасини бино этган. Кейинчалик «Кўҳи Нур» Аҳмад Дуррий Дурронийга, унинг ўғли Темур Мирзога; Темур Мирзодан ўғли Замон Мирзога, кейин унинг укаси Маҳмудга ва Маҳмуддан Лоҳур Ҳукмдори Рожа Сингга ўтган.

Рожа Сингдан 1849 йили инглизлар қўлига тушиб, 1850 йил 3 июлида лорд Далхаузи томонидан Англия қироличаси Викторияга туҳфа қилинади. Ана шундай «Кўҳи Нур» 1851 йили ўтказилган «Буюк кўргазмада» намойиш қилинади, бунда ҳам аввалги, Ҳиндистондаги кўринишида эди, 1852 йили қирол жавоҳиршуноси Жеймс Тенант назорати остида «пастроқ» бриллиантга айлантирилади. Унинг оғирлиги шунда 197 дан 108,9 метрик караттача тушади. Бу билан у ўзининг аввалги гўзаллиги ва малоҳатини анчагина йўқотади. Шу ўринда бриллиант ва олмос сўзларини заргарликдаги маъносини бироз тушунтириш зарур кўринади. Олмос — жавоҳирнинг табиат яратган ҳолати, бриллиант эса шу олмоснинг қирраларини чиқариб нур ўйинини жонлантирилгандаги ҳолатидир.

Шундай қилиб «Кўҳи Нур» «кичрайгач» уни қиролича Викториянинг тўғноғичига ўрнатадилар, унинг вафотидан сўнг Давлат тожидаги салб ўртасига зийнатлаб қўядилар. Бу тожни аввал қиролича Александра, сўнг қиролича Мария кияди. Кейин «Гаррард ва К0» фирмаси томонидан қиролича Олий ҳазратлари Елизаветанинг тахтга чиқиши тантанасига атаб тайёрланган тожга қўйилади. «Кўҳи Нур»нинг деярли беш юз йиллик саргузашти ана шундай.

Харберт Смитнинг ёзишича, «Орлов» Ҳиндистонда топилган олмослар ичида энг ноёбларидан биридир. Бу олмосни яна «Амстердам» ва «Лазарев» деб ҳам атаганлар. У Голконда конларида XVIII асрнинг бошларида топилган, 300 карат оғирликдаги олмос парчасидир. Бутун олмос 450 карат бўлиши керак, деб тахмин қилинади. Смит кейинроқ «Буюк Муғул» деган олмосни таърифлар экан, «Орлов», ана шу «Буюк Муғул»нинг («Буюк Муғул» деб Бобурий подшоҳлардан қайси бири назарда тутилгани номаълум) бир бўлаги бўлса керак деган тахмин-фаразни билдиради. Олмоснинг асосидан олинган баландлиги 22 мм., узунлиги 35 мм. ва кенглиги 31-32 мм. Унга подшоҳ Шоҳ Жаҳон даврида жило берилиб қирралари чиқарилган, шунда унинг оғирлиги анча камайган. Шоҳ Жаҳон заргарларнинг бу ишидан ранжиб хафа ҳам бўлган экан. «Буюк Муғул»ни Таверне Ҳиндистонда подшоҳ Аврангзеб саройида 1665 йили кўрган ва унинг бу тошга берган тавсифи «Орлов» олмосига жуда ўхшаш. Ҳатто, «Кўҳи Нур» ва «Орлов» ҳам ана шу 787,5 каратли олмосдан олинган, деб фараз қилинади. «Буюк Муғул»нинг кейинги тақдири ҳозирча номаълум.

Яна «Орлов» олмосига қайтсак. Бу жавоҳирни Шоҳ Жаҳон сотиб олган (ёки унга совға қилинган), унга ҳинд атиргули кўринишида қирралар чиқарилган, ҳаворанг кўкимтир тусга эга. Шоҳ Жаҳон даврида қандай ишлов берилган бўлса, шундай сақлангани учун у жуда катта тарихий аҳамиятга эга. Бу олмос ҳақида турли ривоятлар бор бўлиб, Ҳ. Смит улардан бирини келтиради. Унга кўра «Орлов» олмоси бир вақтлар Мадрас яқинидаги ибодатхонада ўрнатилган Брама ҳайкалига «кўз» қилиб қўйилган олмослардан бири бўлган. Олмосни шу ибодатхонага соқчи бўлиб ишга кириб олган француз аскари XVIII аср бошларида ўғирлаган ва инглиз кемасининг капитанига, у эса ўз навбатида уни Лондонда бир яҳудий савдогарга сотган. Собиқ Иттифоқ Олмос Жамғармасининг 1970 йилларда ўтказилган кўргазмаси ҳақидаги расмли нашрда ҳам бу олмос ҳақида маълумотлар берилган ва у ўрнатилган Салтанат Хассаси (скипетр)нинг рангли сурати келтирилган. Бу нашрдаги ривоят бўйича «Орлов» аввал Серингандаги санамнинг бир кўзига қўйилган ва уни француз аскари ўғирлаган дейилади. Граф Орлов бу олмосни 1773 йили Амстердамда армани савдогар Лазаревдан сотиб олади ва 1774 йили қиролича Екатерина II га совға қилади.

Подшоҳ Екатерина II даврида бу олмос Салтанат Хассасининг учига давлат гербидан пастроққа нақшли кумуш гардишга қўйиб ўрнатилган. Салтанат Хассасининг узунлиги 59,5 сантиметр бўлиб, «Орлов» олмосидан ташқари, бошқа кичик бриллиантлар, кумуш ва эмал билан зийнатланган.

«Дарёи Нур». Бу олмосни ҳам Нодир шоҳ Эронга олиб кетган ва ўша даврдан бери у Эрон шоҳлари хазиналарида сақланиб келган. Ферсман бу олмосни «Орлов» олмосининг ўзи, деган фикрни ҳам билдирган. Лекин Смитнинг ёзишича, Ҳарфорд Жонс 1791 йили бу олмосни кўрган ва уни 1642 йили Жан-Батист Таверне Голкондада кўриб тафсилотини ёзиб қолдирган олмосга ўхшайди, деб тахмин билдирган. Кейинчалик «Дарёи Нур» Теҳронда текширилганида бу тахминнинг тўғрилиги аниқланди. Смитнинг ёзишича, «Дарёи Нур» оч пушти рангдаги ниҳоятда гўзал олмос бўлиб, ҳозирги кунларда у бошқа бир неча майда олмослар билан олтин гардишга ўрнатилган.

«Шоҳ» — соф олмос бўлиб, сарғиш тусга эга, енгилгина силлиқланган. Олмос қирраларида ушбу ёзувлар бор: Низом шоҳ, 1000 (1591), Шоҳ Жаҳон, 1051 (1641), Фатҳ Али шоҳ 1242 (1826). К. В. Донова ва бошқаларнинг суратли нашрларида ҳам ёзувларнинг рус тилига таржималари келтирилган. Бироқ улар Ҳ. Смитдагидан бироз фарқ қилади ва мукаммалроқдир: «Бурхон Низом шоҳ соний 1000 (1591); «Шоҳ Жаҳон, 1051 (1641), «Кожар Фатҳ Али шоҳ Султон, 1242 (1826)». Бу олмос XVI асрда Ҳиндистонда топилган ва 1595 йилгача у Аҳмаднагор ҳукмдорлари қўлида бўлган. Уларнинг бу тахминларини жавоҳирдаги «1000» (1591 м.й) ва «1051» (1641 м.й) саналарга асосланиб мулоҳаза қилиб кўрайлик. Босворт маълумотларига кўра, Низом шоҳлар сулоласи Ҳиндистоннинг Аҳмадобод ва Давлатобод вилоятларида 896-1044 (1491-1633) йиллари ҳукмдор бўлганлар. Олмоснинг «1000» рақами шу сулоладан бўлган Бурхон Низом шоҳнинг тахтга чиқиш санаси бўлса ажабмас. Низом шоҳларнинг давлати аввалига мустақил бўлиб, кейинчалик уларни Жалолиддин Акбар енгган, аммо то Шоҳ Жаҳон давригача улар нисбатан мустақилликни салаб қолганлар. Бу ерда икки ҳолат бўлиши мумкин: бири Акбар шоҳга бу олмос 1595 йили пешкаш сифатида туҳфа қилинган. Яна бир ҳолат «1051» (1641) — йил олмоснинг Шоҳ Жаҳон хазинасига тушган йили бўлиши ҳам мумкин. «1051» (1641) йили Шоҳ Жаҳоннинг тахтга чиққанига ўн беш йил тўлганига ҳам тўғри келади. Балки «1051» сана шунинг учун «Шоҳ» олмоси қиррасига ёзиб қўйилгандир? Олмоснинг тақдири кейин қандай кечган? Машҳур сайёҳ, Таварье 1655 йили уни Аврангзебнинг тахтида кўрган, олмос то 1739 йилгача Бобурийлар хазиналарида бўлган. Кейин Нодир шоҳ уни Эронга олиб кетган.

Олмосда номи ёзилган Фатҳ Али шоҳ 1797-1834 йилларда Эронда ҳукмронлик қилган. Эронда «1242» (1826) йилда қандай муҳим воқеа юз берган? Шу йили Фатҳ Али шоҳнинг салтанат тахтига чиққанига йигирма йил тўлган, балки шу сана шарафига машҳур олмос қиррасига шоҳнинг исми ва бу сана ёзиб қўйилгандир. Мураккаб сиёсий вазият сабабли машҳур рус ёзувчиси, элчи А. С. Грибоедов 1829 йил 30 январида Теҳронда ўлдирилгач, «Шоҳ» олмоси Хисрав Мирза бошлиқ элчилар томонидан рус подшоҳи Николай II га хун ҳақи сифатида топширилган. Ҳ. Смит ҳам «Шоҳ» олмосини подшоҳ Николай II га Эрон шоҳининг ўғли топширган деб ёзади. Шундай қилиб бу олмос Россияга келиб қолган. «Шоҳ» олмоси собиқ Иттифоқ Олмос Жамғармасининг етти тарихий қимматбаҳо тошларидан бири бўлган.

«Шоҳ Акбар». Бу олмос Бобуршоҳнинг набираси, подшоҳ Ҳумоюннинг ўғли подшоҳ Акбарга қарашли бўлиб унинг номи билан аталган. Ҳ. Смитнинг фикрича, Шахобиддин Шоҳ Жаҳон тахтга ўтирганидан кейин бу олмоснинг икки тарафига ушбу сўзлар ёзиб қўйилган. «Шоҳ Акбар, подшоҳи олам, 1028» ва «Икки олам ҳукмдори Шоҳ Жаҳонга, 1039». Ёзувдаги йиллар милодий 1618 ва 1629 йилларга тўғри келади. Бизнингча, бу фараз унча тўғри эмас. Чунки Шоҳ Жаҳон Жалолиддин Акбар шоҳнинг номини олмосга ёздирган бўлса 1028 (1618) санани қўймаған бўларди. Бу сана унинг учун бирор аҳамиятга эга эмас. Олмосдаги биринчи ёзувни Акбар шоҳнинг ўзи ёздирган бўлиши керак. Бу сана ё олмос олинган йилни ёки Акбар шоҳнинг тахтга чиққанига ўн беш йил тўлганини кўрсатади. Олмосдаги иккинчи сана — 1039 (1629) йилни ва ўз номини Шоҳ Жаҳон ёздирган, дейилса мантиқан тўғри бўлади. Бу олмос ҳам Нодир шоҳ тарафидан Эронга олиб келинган деган тахмин бор. 1739 йилдан кейин у тахминан юз йил ғойиб бўлиб қолади ва ниҳоят «Чўпон тоши» номи билан Туркияда пайдо бўлади, уни сақланиб қолган ёзувлардан таниб оладилар. 1866 йили бу олмосни «томчи» шаклида қайта жилолаганларидан кейин ундаги ёзувлар афсуски ўчириб юборилади. 1876 йили «Шоҳ Акбар» олмосини ҳиндистонлик нуфузли шахслардан бири сотиб олади.

«Тожи Моҳ». Бу олмос ҳам Ҳиндистонда топилган бўлиб, темурийлар хазинасида сақланган. 1739 йили Нодир шоҳ олган ўлжада бу олмос ҳам бўлган. Суви тоза, соф бу олмосга ҳинд атиргули шакли берилиб жилоланган ва у Эрон шоҳлари хазинасининг энг гўзал ноёб жавоҳирларидан бири бўлган.

Юқорида баъзи қимматбаҳо тошларга ёзувлар ёзилгани баён этилди. Заргарларнинг юксак санъат ва маҳорат талаб қиладиган бу ишлари туфайли ўша жавоҳирлар асрлар давомида ўз эгаларининг номларини сақлади.

Урфон ОТАЖОН.

Нукусда фаолият бошлаган «Ойзода» фирмаси дўконида фақат қўлда ишланган маҳсулотлар сотиляпти. У ердаги маҳсулотлар гўзаллиги ва сифати билан ажралиб туради. Ҳаммадан ҳам уларнинг миллийлиги харидорларга манзур бўлмоқда. Корхонада 40 дан ортиқ турдаги ноёб буюмлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Шунинг учун ҳам «Ойзода» маҳсулотларини нафақат қорақалпоқлар, балки сайёҳлар ҳам мамнуният билан харид қилишмоқда. Бу корхонага замонавий кийимлар тикиш устаси Ойзода Удербоева раҳбарлик қилаётир. Кўплаб янги модалар муаллифи ҳам унинг ўзидир.

СУРАТДА: бичиқчи Элика Собирова.
А. МУРОДОВ олган сурат. (ЎзА).

КИТОБ — ОФТОБ

Дунёда китобдан қимматли совға йўқ. Ана шундай ноёб ва халқимизга манзур бўладиган қизиқарли ва замонавий китоблар чоп этиш ҳар бир нашриёт жамоасининг дил нияти. Бу биз, «меҳнат»чилар қалбидан ҳам шу муддао муҳим жой олган. Нашриётимиз чоп этаётган китобларнинг кўпчилиги асосан меҳнат аҳлига, деҳқонларга мўлжалланган.

Шу кунларда нашриёт жамоаси учун қўшалоқ байрам. Наврўз айёми кунларида «Меҳнат» нашриёти ташкил топганига ўн йил тўлди. Ўтган давр нашриёт жамоаси учун осон кечмади. Нашрлар сифатини яхшилаш, ранг-баранг мавзуларда харидоргир китоблар чоп этиш, уларнинг бадиий безатилиши, чиройли ва бежирим тайёрланишига алоҳида эътибор берилди. «Меҳнат»нинг оёққа туришида Р. Шоғуломов, С. Давлетов, А. Абдурасулов, С. Мўминов, Н. Криваносова, У. Абдураззоқов, Р. Раҳмонова, Н. Сорокина, З. Мирзаева, М. Икромова сингари ношир ва муҳаррирларнинг самарали хизмати бор.

Жамоа ютуқлари кўп жиҳатдан унинг сарбонига боғлиқ. Тажрибали ношир, ажойиб инсон Эркин Бойсинов (охиратлари обод бўлсин) нашриёт директори сифатида фаолиятини ҳамкасбларимиз мамнунлик билан эслайдилар. У ноширларни эзгу мақсад йўлида жипслаштира олди ва нашриёт вазифаларини бажаришда устозлар тажрибасига таяниб иш кўрди. Ёш, истеъдодли муҳаррирларни ишга жалб этди.

Бизда чоп этилган адабиётлар орасида бир гуруҳ муаллифларнинг «Пахтачилик справочниги», Ж. Шопўлатовнинг «Ветеринария асослари», А. Усмонов ва М. Шарифхўжаевнинг «Иқтисодиёт назарияси». М. Набиевнинг «Ҳосиятли ичимликлар ва шарбатлар!, Компьютер саводхонлигига оид иккита қўлланма, «Шифобахш неъматлар», «Чой ҳақида», «Миттилар оламига саёҳат» сингари китобларни алоҳида кўрсатиш мумкин.

Ўзбекистон табиати ва ҳайвонот дунёсига бағишланган В. Моисеевнинг «Объективда Ўрта Осиё табиати», М. Пенсоннинг «Ранго-ранг Ўзбекистон» номли альбомлари (тушунтириш матнлари ўзбек, рус ва инглиз тилларида), С. Булатовнинг «Ўзбек халқ амалий безак санъати» (муқаддимаси араб, ўзбек ва рус ва инглиз тилларида) китоби турли кўргазмаларда совринлар олди.

Нашриёт 1989 йилдан буён тўла хўжалик ҳисобида фаолият кўрсатмоқда. Маблағ ва моддий манбаларни тежаш, таҳририятларни қайта тузиш, ҳар бир ходимнинг ишга масъулиятини ошириш асосий вазифа қилиб қўйилди. Янги технологияни жорий қилишга киришилди ва республикамиз нашриётлари орасида биринчи бўлиб аввал фотонаборда ҳарф териш усули, кейинчалик компьютер билан жиҳозланган махсус бўлим ташкил этилди. Натижада кўплаб қўлёзмалар нашриётнинг ўзида терилиб, босмахонага чоп этиш учун китобнинг тайёр шаклланган нусхаси топшириладиган бўлди.

Ҳозир йилига 60 дан ортиқ номда, 700 босма табоқ ҳажмда 1 миллион 700 минг нусхада китоб ва бошқа нашр маҳсулотлари чоп этилмоқда.

«Меҳнат» нашриёти жамоаси катта йўл олдида турибди. Ижодий режалар, қилинадиган ишларимиз мўл. Жамоамиз чоп этаётган китоблар нафақат республикамизда, балки бутун дунёда тарқалиши, эътибор топиши учун астойдил ҳаракат қилаяпти.

Р. МИРЗАЕВ,
«Меҳнат» нашриёти раҳбари.

КИНО ОЛАМИДА

● Кинофильмларни суратга оладиган аппаратлар бундан роппа-роса 100 йил илгари Францияда кашф этилган.

● Олдинига тасвир овозсиз бўлган. Асосан ҳужжатли манзаралар суратга туширилган. Кейинчалик бадиий фильмлар яратила бошланди. Асримизнинг 30-йилларига келибгина овозли кино пайдо бўлди.

● Энг кўп томошабин тўплаган фильм Виктор Флемингнинг «Шамолда қолганлар» асаридир. Уни 120 миллиарддан ортиқ томошабин кўрган.

● 1982 йилда суратга олинган «Ганди» фильмида эса энг кўп иштирокчи қайд этилган. Уни тасвирга туширишда жами 300 минг киши қатнашган. Бу кўрсаткич бўйича иккинчи ўринда «Уруш ва тинчлик» фильми туради: уни суратга олишда 120 минг киши иштирок этган.

● Кино экранида энг узоқ давом этган ўпич 3,5 минут бўлиб, уни «Сен ҳозир армиядасан» фильмида Ж. Бэрримоур ва Ж. Уимен (АҚШнинг собиқ президенти Р. Рейганнинг бўлғуси рафиқаси) ижро этган. Бундан чамаси 70 йил илгари тасвирга туширилган «Дон Жуан» фильми эса бўсалар сони бўйича пешқадамдир: унда қаҳрамонлар жами 127 марта ўпишишади.

● Маълумки, кинода ўпишиш ҳам, шунчаки қатнашиш ҳам, етакчи ёки мундайроқ ролни ижро этиш ҳам пул ҳисобига бўлади. Шу нуқтаи назардан келиб чиқилса, Депардье, Бельмондо, Адьяни, Делон олдинги сафда бўлиб, уларнинг ҳар қайсиси биттагина фильмда суратга тушгани учун бир-икки миллион доллардан ҳақ олишган. Нуаре, Денев, ва Д. Отей 600 минг доллар билан кифояланишган.

● Бир асрлик юбилейини нишонлаётган кино санъати тўғрисида яна кўплаб маълумотларни келтириш мумкин. Энг муҳим хулоса шуки, то ойнаи жаҳон оммалашгунига қадар кишиларни жалб қилишда унга рақобатчи ўзга томоша тури йўқ эди. Ҳозир ҳам у турмушимизнинг таркибий қисмларидан бири бўлиб турибди.

ЁШ ИЖРОЧИЛАР ТАНЛОВИ

Қашқадарё вилоят ёш ижрочиларининг «Истеъдод-95» кўрик танлови бўлиб ўтди. Унда юздан зиёд бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг яккахонлари, турли санъат ва маданият ўқув муассасаларининг талабалари ўзларининг дастурлари билан иштирок этишди.

Ҳакамлар ҳайъати биринчи ўринни Баҳористон туман маданият уйининг «Ёшлик» ашула ва рақс дастаси хонандаси Собиржон Алимовга лойиқ кўришди. Иккинчи ўрин Ғузор туман марказий шифохонасининг ҳамшираси Зарбибихон Шерқуловага ва Касби туман маданият уйининг қатнашчиси Шавкатжон Жўраевларга, учинчи ўрин эса шаҳрисабзлик Усмонжон Бердиев, қаршилик Икром Аҳмедов, косонлик Сожидахон Эшонқуловаларга насиб этди. Ғолибликни қўлга киритган иштирокчилар республика танловида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлишди. Ғолибларга вилоят Маданият ишлари бошқармаси, вилоят касаба уюшмалар Кенгаши, вилоят Ёшлар Иттифоқи ва бошқа ҳомий ташкилотлар томонидан таъсис этилган мукофотлар топширилди.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

Бу турфа олам

ДИПЛОМЛИ ЖОДУГАР

Ҳиндистонда истиқомат қилувчи Ипсита Рой Чакраверти дипломга эга ягона амалиётчи жодугар ҳисобланади. У жодугарлар халқаро ҳамжамияти жанубий-шарқий бўлими бошлиғи бўлиб, йигирма йилдан буён ўз соҳасида фаолият кўрсатиб келмоқда.

Жодугарларнинг хуфиёна халқаро ҳамжамияти эса бундан 83 йил илгари Канадада ташкил топган. Унга муайян ижтимоий-маънавий мавқега эга хотин-қизлар қабул қилинади. Жодугарлар қора кийиниши шарт. Фаолияти эса асосан соғломлаштириш муолажаларидан иборат бўлиб, одатий тадбирлардан ташқари товуш, ҳид, ранглардан ҳам фойдаланишади. Ипсита Рой Чакравертининг таъкидлашича, жаҳонга машҳур йога таълимоти жодугарликнинг таркибий қисмларидан биридир.

БАДАНТАРБИЯ ХОСИЯТИ

Турмушнинг турли жабҳаларида етакчилик мавқеини эгаллаб турган япониялиқлар, афтидан, соғломлаштириш тадбирларида ҳам пешқадамликни қўлга киритишга бел боғлаган кўринишади. Қурилиш компанияларидан кейин транспорт корхоналарида ҳам жисмоний машқларга тобора кенг ўрин ажратилмоқда. Чунончи, «Ниппон экспресс» транспорт компанияси хизматчилари ишга киришишдан олдин ҳовлида мусиқа жўрлигида эрталабки бадантарбия билан шуғулланишади. Меҳнатни унумли қиладиган бу машқларни барча ходимлар иштиёқ билан бажаришмоқда, деб ёзади «Фото-Япония» журнали.

ШОИРА ИНЪОМИ

Гулистон Матёқубова назмда ҳам, насрда ҳам қалам тебратади. Журналист сифатида ҳам республикамизда белгили. Лекин у қайси жанрда ижод қилса, барибир шоира. Ўзи нақадар камтарин, самимий, хушмуомила, покиза бўлса, шеърлари ҳам шундай. Унинг шеърларини ўқиганимизда, айниқса лирикасидан шоиранинг табиати, жонюраги, руҳий дунёси изтироблари ва қувончи, умидлари ва армонларига чин кўнгилдан ишонасиз, ҳаммаси рост экан дейсиз. Нозик аёл табиати унинг инсон қайғуси билан қайғудош қалби, ҳаёт ташвишлари билан қайнаб турган экологик тоза булоқдай, тип-тиниқ.

Гулистоннинг ижоди билан мен эртадан танишман. У ҳозирги замон ўзбек, қорақалпоқ шоирлари босиб ўтган, машқ қилиш, эргашиш, изланишнинг машаққатли йўлларидан ўтиб, ўзининг равон сўқмоғига чиқиб олди.

Ибройим ЮСУПОВ,
Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ шоири.

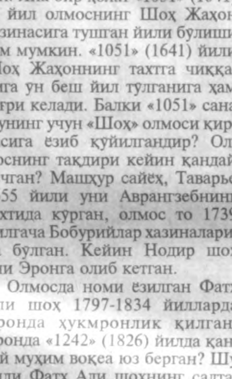

ЁРУҒ КУНЛАР

Тонг гўёки кўзларимда отиб келади,
Ёришади олам гўё вужудларимда.
Шамол ойдин шуълаларни тўплаб елади,
Қуёш чиқиб келар ойдин умидларимдай.
Инсон борки унинг билан орзу, армон бор,
Шулар билан узаяди умр йўллари.
Шулар билан отмаган тонг, тоза осмон бор,
У инсонни орзу-умидларсиз қўймайди.
Болаларга кўчар экан кўнгилнинг дарди,
Бир ёнимда умид яшар мени қўллаган.
Нигоҳимга қўнса гоҳо азоблар гарди,
Армонлар бор, авайлаган, ёлғиз қўймаган.
Бу умидлар, бу армонлар меҳрли нурдай,
Елкам узра чўккан тоғни йиқиб ташлайди.
Ўғилларим узун қилган қисқа умрнинг,
Йўлларида сонсиз ёруғ кунлар яшайди...

КЕЛДИНГИЗМИ, ЖОНИМ ҚУШЛАРИМ

Келдингизми жоним қушларим,
Ҳали баҳор келмаган боққа.
Гул лаҳзалар тушга кираркан,
Муаттар ҳид урар димоққа.
Шошдингизми, жоним қушчалар,
Баҳор дея, шошилдингизми?
Табиатда кўринмас кучлар,
Йўлладими биз томон сизни?
Гуллар эмас бодом шохида,
Ҳали қорнинг изи кетмади.
Ҳали шамолларнинг оҳидан,
Совуқ, музли нафас кетмади.
Ҳали йўллар қировли, қорли,
Ҳали туман кўзни тутади.
Шуълалардан узилган зорни,
Шамол юлдузларга тутади.
Шошдингизми, жоним қушларим,
Кенгликларни соғиндингизми?
Энди баланд дарахтлар эмас,
Баланд уйлар қаршилар сизни.
Кўчамизнинг шундай ёнида,
Бола очиб яйрашиб такрор,
Қур-қурингиз ҳаяжонидан,
Яшилланиб, бўй олган чинор...
Бугун сизни қаршилай олмас,
Қанотингиз толмасин кўнинг
Меҳрни дил унита олмас,
Янги аср кирмоқда, кўнинг!
Бетон энди майсалар унган,
Тонгга пешвоз чиққувчи сўқмоқ.
Замин, тупроқ бу дардга кўнган
Тонгглар оғир инграниар бироқ.
Титроқ чулғаб қанотингизни,
Қалбингизга тўлмасин туғён.
Бизлар очдик кенг бағримизни,
Юрак омон, орзулар омон.
Сиз келсангиз баҳор ҳам келар,
Учинг дадил, биз томон учинг.
Ҳали баланд чинорлар унар,
Умидларвнинг омонлиги-чун.
Кенгликларга қуринг кенг уя,
Келинг қушлар сизни кутамиз.
Қанотингиз толмасин дея,
Чинор кўксимизни тутамиз...

Гулистон МАТЁҚУБОВА.

ИСТИҚБОЛЛИ ҲАМКОРЛИК

Футбол

Жаҳонда кока-кола ичимлиги етиб бормаган гўшалар қолмади ҳисоби, десак муболаға қилмаган бўламиз. Истиқлол шарофати ила бу машҳур ичимликни ишлаб чиқарадиган фирма ўз маҳсулотини мамлакатимиз ҳудудида сотиш имкониятига эга бўлди. Юртдошларимизга ҳам кока-кола манзур бўлаётганлигига шубҳа йўқ.

«Кока-кола» фирмасининг шунчаки ўз маҳсулотини сотиш билан чекланиб қолмай, анъанага кўра, республикамизда ҳам футболни тараққий эттиришга бош қўшишга аҳд қилганлиги эса таҳсинга лойиқдир. Футбол федерациясида спорт журналистлари билан учрашув чоғида ушбу масаланинг турли жиҳатлари муҳокама қилинди.

— Биз асосан икки йўналишда футболни ривожлантиришга мадад бериб келмоқдамиз, — деди фирма ҳудудий бўлими бошлиғи Ж. Батиста. — Биринчи йўналиш ФИФА билан ҳамкорликда нуфузли халқаро мусобақаларни уюштиришда қатнашишдан иборат бўлса, иккинчи йўналиш у ёки бу мамлакатда футболни оммалаштиришга қаратилган тадбирларда иштирок этишдир.

— Ўзбекистонда эндигина фаолият бошлаяпмиз, — деди Ж. Батиста сўзини давом эттириб. — Шунинг учун футболни ривожлантиришга қаратилган ҳар қандай таклифларни кўриб чиқишга тайёрмиз.

Фирма вакилининг кейинги изоҳидан аён бўлдики, маҳаллалар, мактаблар, бошқа корхона ва муассасаларнинг футбол жамоалари мусобақаларни ташкил этиш ва ўтказиш борасида «Кока-кола» билан ҳамкорлик қилишлари мумкин. Бунинг учун фирма вакилларига амалий таклифлар билан мурожаат қилиниши жоиз.

«Кока-кола» фирмасининг республикамизда футболни оммалаштиришга мадад кўрсатишга қаратилган бу ташаббуси ғоят ибратлидир. Бизлаги баъзи тадбиркорлар, тижоратчилар ҳам нуқул ўз ҳамёнларини ўйламасдан жисмоний тарбия ва спортга оид тадбирларга бош қўшишга одатлансалар «Кока-кола» фирмаси каби пировард-натижада ютиб чиқишлари аниқ...

Шермуҳаммад ЙЎЛДОШ ўғли.

Бош муҳаррир Неъмат ЁҚУБОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Расулмат ҲУСАНОВ, Мирзажон ИСЛОМОВ, Маҳмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКРИЁЕВ, Сиддиқжон МУҲАМЕДЖОНОВ, Мирғиёс ҚАЮМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Суннатилла САЙДАЛИЕВ, Обиджон ҒОФУРОВ (масъул котиб), Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ, «ЎЗМЕВАСАБЗАВОТУЗУМСАНОАТ» КОНЦЕРНИ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб — 33-09-93. Масъул котиб ўринбосари — 32-56-25. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51,33-09-93. Қайта ишлаш саноати бўлими — 32-56-31. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими — 32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-33. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими —32-56-36, 33-09-93. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79.

Рўйҳатдан ўтиш тартиб рақами 2. Буюртма Г—0194, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 20.00

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.